

AUGŠDAUGAVAS NOVADA VĒSTIS

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr.9 (33) 2024. GADA SEPTEMBRIS

IEDZĪVOTĀJU FORUMS LĪKSNĀ – “CILVĒKS IR VAJADŽĪGS TUR, KUR VIŅŠ IR PIEDZIMIS”

Šī gada februārī dibinātā biedrība “Mūsu Līksnai” uzņem arvien lielākus apgriezienus. Šoreiz ar Kultūras ministrijas un Dienvidlatgales NVO atbalsta centra piešķirto finansējumu tika organizēts iedzīvotāju forums. Līksnas kopienu droši var saukt par pionieriem – tas bija pirmais šāda veida pasākums Augšdaugavas novadā. Forumā piedalījās 83 dalībnieki no Līksnas, Daugavpils, Kalupes, Vaboles, Subates, Naujenes, Piņķiem un pat Ezerniekiem, un 19 biedrības “Mūsu Līksnai” biedri. Viens no foruma mērķiem bija aplēst iedzīvotāju vēlmi līdzdarboties savas vides sakopšanā un attīstīšanā.

Pēc reģistrācijas dalībniekus uzrunāja biedrības “Mūsu Līksnai” valdes priekšsēdētāja leva Kudiņa un Līksnas apvienības pārvaldes vadītāja Inģūna Novicka, kura bija patiesi priecīga par līksniešu aktivitāti un solīja arī turpmāk atbalstīt biedrības centienus. Iedzīvotāju aktivitātes jomas izaicinājumus un plusus ieskicēja Dienvidlatgales NVO atbalsta centra koordinators Oskars Zuģickis, kurš ik gadu palīdz biedrībām realizēt iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā vērtīgas iniciatīvas. “Latgalē līdzīgs forums ir noticis tikai Galēnos un tie ir pozitīvi piemēri citām kopienām, kuras vēlas kaut ko mainīt,” uzsvēra ilggadējais NVO jomas speciālists.

Par drošības situāciju Latvijā un pilsoniskās sabiedrības izaicinājumiem tās kontekstā stāstīja bijušais NBS komandieris, Valsts aizsardzības un patriotisma fonda NAMEJS Valdes priekšsēdētājs, atvaļinātais ģenerālleitnants Raimonds Graube. Savā iedvesmojošajā uzrunā viesis akcentēja, ka pilsoniskā aktivitāte ir cementējoša visām valsts drošības darbībām. “Mēs aizmirstam, ka mēs esam stipra tauta, kura prata izmantot vēsturiskus mirkļus, lai iegūtu sev neatkarību. Valsts ir Dieva dāvana, par ko ir jā rūpējas. Ir daudz lielāku tautu bez savām valstīm, kaut vai baski, katalāņi,” sacīja ģenerālleitnants norādot, ka latviešiem ir jāceļ sava pašapziņa, jo bieži vien uzskatām sevi par sērdienīšiem un sevi žēlojam. Raimonds Graube runāja arī par situāciju Ukrainā, paužot viedokli, ka, ņemot vērā valsts ierobežotos resursus, ukraiņi cīnās fantastiski, realizējot uzvarošās aizsardzības karu. “Šajā kontekstā Latvijas drošībai nozīmīga bija arī Somijas un

Zviedrijas pievienošanās NATO. Baidās tikai no stipra,” pamācoši teica bijušais NBS komandieris, aicinot visus pilsoņus rūpēties par savu drošību un attīstīt pašaizsardzības domāšanu, kas var noderēt ikdienas dzīvē. Kā piemēru viņš minēja 72 stundu somu: “Katram iedzīvotājam nav obligāti jābūt saliktai vienai konkrētai somai ar visu nepieciešamo, pietiks ar to, ja mēs zināsim, kur mums ir visi dokumenti, kurā vietā mums ir pārtika un kur ir siltas drēbes. Tam visam ir jābūt pieejamam dažu minūšu laikā, lai pat negaidot karu, piemēram, ugunsgrēka vai citas stihiskas nelaimes gadījumā cilvēks būtu gatavs dažu minūšu laikā atstāt dzīvesvietu.” Viesis iezīmēja arī savu nostāju sieviešu obligātā militārā dienesta jautājumā atklājot, ka, viņaprāt sieviešu dienestam nevajadzētu būt pašmērķim un valstij vajadzētu meklēt iespējas, kā efektīvi izmantot sievietes priekšrocības civilajā aizsardzībā kopumā. Pozitīvi vērtējama ir Valsts aizsardzības mācības ieviešana skolās, kurai būtu jāpalīdz iemācīt jauniešiem kompleksu civilo atbildību. Uzrunas noslēgumā ģenerālleitnants Graube atbildēja uz iedzīvotāju jautājumiem.

Iesaistošā mirkļpasākuma laikā foruma dalībnieki noskaidroja, ka nevienam no viņiem nav salikta 72 stundu soma, 70% aktīvi iesaistās kopienas iniciatīvu realizēšanā un vēl 20% to gribētu darīt nākotnē. Nākamais programmas punkts bija Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidlatgales pārvaldes vadītāja Dzintara Juškus prezentācija un stāstījums par mājas un istabas dzīvnieku

apzīmēšanu, reģistrēšanu un labturību. Izrādās, ka šī joma pagasta iedzīvotājiem ir ļoti aktuāla. Izvērsās diskusija par dzīvnieku turēšanu pie ķēdes. Nav īsti skaidrojuma, kādēļ līdz 2023. gada 31. augustam dzimušos suņus var turēt piesietus, bet jaunākus vairs nevar. Izkristalizējās arī problēmas ar pamestajiem un kļaiņojošajiem dzīvniekiem, tādēļ vārds tika dots Inģūnai Novickai, kura pastāstīja par to, kā Augšdaugavas novada teritorijā strādā “Bezsaimeņa kaķu populācijas kontroles programma “Noķer-sterilizē-atlaid”. Līksnā aktuāla problēma ir kaķēnu izmešana, ko, iespējams, veic tuvāko vasarnīcu kooperatīvu iedzīvotāji. Pagastu apvienības vadītāja uzsvēra, ka gadījumā, ja cilvēki baro dzīvniekus, kuri pie tā pierod, viņiem ir jāuzņemas atbildība un jānodrošina barošana regulāri. Pārvaldes vadītāja atgādināja, ka sterilizēšanas pakalpojumi no pašvaldības līdzekļiem tiek sniegti tikai bezsaimeņu dzīvniekiem.

Kafijas pauzē pie bagātīgi klātiem galdiem varēja izbaudīt vietējo saimnieču gatavotos cepumus, plātsmaizes, kūkas, sierus un medu. Gunta Mežule pastāstīja, ka šādu pasākuma formātu organizatoriem ieteica pašlaik populārais mākslīgā intelekta resurss ChatGPT. “Kad uzdevām jautājumu par to, kā tad būtu jāizskatās iedzīvotāju forumam Līksnā, sarunbots atbildēja, ka tam ir jānotiek mājīga atmosfērā pie galdiem ar pašceptām kūkām,” smejas Gunta. Forumā dalībnieki izmantoja starpbrīdi ne tikai garšas kārpiņu apmierināšanai, bet arī aktīvām sarunām par pagastā notiekošo. Nākamā

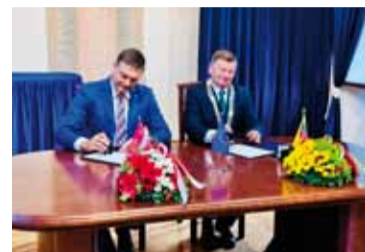
lektore uztura terapeite Agnese Krumpāne stāstīja par uztura ietekmi uz emocionālo veselību, aicinot īpaši sekot savu bērnu uztura ieradumiem, kas mēdz negatīvi ietekmēt uzvedību un sniegumu skolā. “Mūsu platuma grādos cilvēkiem būtu jālieto uzturā pārsvarā pašmāju produkti,” teica Agnese, slavējot tītara gaļas, Čederas siera, riekstu un sēklu, olu, pupu un trekno zivju labās īpašības. “Arī fermentēti produkti, tādi kā tradicionālie skābētie kāposti, ir ļoti veselīgi,” nobeidza savu stāstījumu terapeite, iedrošinot iekļaut ēdienkartē arī tā saucamos ‘superfūdus’ jeb citronu, ķiploku un kurkumu.

Svarīga foruma sastāvdaļa bija paneļdiskusija “Pašpietiekama/vieda/aktīva kopiena, lauku ‘idilles’ plusi un mīnusi, sadarbība starp iedzīvotājiem un pašvaldību”, kuru vadīja līksniete Sarmīte Teivāne. Moderatore katram no viesiem bija sagatavojuši vairākus jautājumus. Jānis Kudiņš, Daugavpils Universitātes rektora vietnieks attīstības jautājumos uzsvēra, ka dzīvošanai Līksnā ir vairāki plusi – pagasts atrodas tuvu pilsētai, vide ir galvenokārt latviska, bet cilvēks ir: “Vajadzīgs tur, kur viņš ir piedzimis.” Zemnieku saimniecības “Reiņi” īpašnieks Valdis Dunska, kurš bija savu laimi meklējis arī citviet, saprot jauniešus, kuri dodas pelnīt ‘piķi’ vai apskatīt pasauli, bet: “Nekas nesniedz tādu gandarījumu, kā nokults lauks. Naudas izteiksmē to nevar novērtēt,” konstatē Valdis. Dambriežu audzēšanu Līksnā ar uzņēmējdarbību pamanās apvienot Raivis Žilvinskis SIA “MotoPro” īpašnieks. “Firma piedāvā plašu motociklu, elektro motociklu, kvadriciklu, elektro kvadriciklu klāstu, eļļas, smērvielas, un citas preces. Covid laikā sapratu, ka laukos ir labāk, jo tagad jau internets ir visur un strādāt var visur. Mūsu hobijs ir dambrieži. Pašlaik tie mums ir 85 gabali, bet uzturēšanas izmaksas ir trīs eiro, kā viena cigarešu paciņa,” smejas Raivis.

Marija Pupīņa, Latgales audzūgimeņu atbalsta biedrības “Muna sāta” vadītāja runāja par to, kas būtu vajadzīgs bērniem un jauniešiem, lai viņi justos piederīgi un nebēgtu no laukiem. “Tur, kur ir darbs, tur nav nedarbs,” skarbi teic Marija, atklāti runājot par nepieciešamību organizēt jauniešiem interesantas aktivitātes un veicināt viņu iesaisti brīvprātīgajā darbā. Līksnas jaunie, studente Linda Podniece pastāstīja, ka jaunieši viņas paziņu lokā mīl laukus un plāno palikt laukos, taču normāla ir viņu tieksme meklēt izklaides arī ārpus pagasta.

SABIEDRĪBA ■

ANONSI ■

**Pašvaldība paplašina
sadarbības iespējas
Lietuvā – 4. lpp.**

**Dvietes
katoļu baznīcai – 160
– 8. lpp.**

**Lauku veikaliņš –
nozīmīgas krustceles
pagastā – 10. lpp.**

**Līksnā atdzimst senais
kalēja arods – 11. lpp.**

**Vabole – atradums
vēsturniekiem – 12. lpp.**

**Reiņu ģimenes “zāļie
pirkstiņi” – 13. lpp.**

Linda domā, ka būtu vajadzīgas jauniešu nometnes, kas palīdzētu integrēt un aktivizēt jauniešus. Vaboles pamatskolas direktore, NVO pārstāve un līksniete Elita Skrupska ar nožēlu konstatēja, ka bērniem un jauniešiem pašlaik trūkst mīlestības un vecāku uzmanības, tādēļ rodas problēmas ar uzvedību, ar mācībām. *“Jaunieši gaida, ka mēs viņos ieklausīsimies,”* uzsver Elita.

Ilggadējais NVA Daugavpils filiāles vadītājs, līksnietis Jānis Vanags pastāstīja, ka valsts daudzus gadus ir tērējusi

milzīgus līdzekļus darba spēka izglītošanai, kvalifikācijas celšanai, bet visefektīvākais veids, kā sagatavot cilvēku darba tirgum, ir pēc vidusskolas iegūt profesionālo vai augstāko izglītību. *“Nevajadzētu dot jauniešiem pēc skolas laiku pārdomām, sevis meklēšanai, jo šī gada laikā zūd lielākā daļa skolā iegūto iemaņu,”* nopietni saka Jānis. *“Tev būs jāmacās visu mūžu, ja tu gribēsi peldēt sarežģītajā dzīvē.”* Līksnas draudzes prāvests Jānis Kolns, apkopojot iedzīvotāju teikto, secināja, ka jābūt cilvēkiem, kuri atļaujas sapņot, tad visi sapņi

realizēsies un Dievs noteikti dos iespēju tos piepildīt. *“Mums ir jāsaprot, ka neviens no malas neatnāks un neiedos. Tikties, sanākt kopā un izdomāt, ko darīt – tas jau ir ļoti daudz,”* teica prāvests.

Diskusijas noslēgumā Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe uzsvēra cilvēka lielo vērtību laukos un nepieciešamību saglabāt un aktivizēt lauku kopienas. Paužot gandarījumu par līksnietu darbību, viņš norādīja, ka pašvaldības uzdevums ir nodrošināt iedzīvotājiem

atbilstošu vidi, infrastruktūru, sociālo atbalstu un cilvēkiem nevajadzētu baidīties vai kautrēties ar savām problēmām nākt pie pašvaldības. Izpilddirektors apliecināja, ka pašvaldība vienmēr ir gatava atbalstīt interesantas un noderīgas iedzīvotāju iniciatīvas. Biedrība “Mūsu Līksnai” pasniedza viesiem skaistas un praktiskas dāvanas, bet pasākuma noslēgumā Līksnas Kultūras nama aktīvo sieviešu apvienības “Saules taka” rosīgās dāmas cienāja dalībniekus ar gardām kartupeļu pankūkām. Iedzīvotāju forums notika

Kultūras ministrijas un Dienvidlatgales NVO atbalsta centra līdzdarbības līguma “Līdzdarbības līgums par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sadarbības un starpkultūru sadarbības attīstības un mazākumtautību nevalstisko organizāciju līdzdalības veicināšanas jomā Latgales reģionā” ietvaros.

Teksts un foto: Kristīne Kuņicka

IZGLĪTĪBA

NOVADA SKOLĀS SĀCIES JAUNAIS MĀCĪBU CĒLIENS

Vasaras brīvlaiks paskrējis gluži nemanot, un atkal atskanējis pirmais skolas zvans, aicinot skolēnus apgūt jaunas zināšanas. Jaunajā mācību gadā Augšdaugavas novada skolās mācības uzsāka 2003 bērni.

Diemžēl skolēnu skaits uz pērnā mācību gada fona ir samazinājies. Pirmklasnieku ir par 17 mazāk nekā pērn. Arī pirmsskolas posmā bērnu skaits sarucis par 41 bērnu. *“Toties viens no patīkamiem pārsteigumiem ir 10. klase, kur ir palielinājies izglītojamo skaits par 47, neskaitot neklātienas izglītības programmu,”* saka Augšdaugavas novada izglītības pārvaldes vadītāja Janita Zarakovska.

Vasaras nogalē pašvaldības pārstāvji apmeklēja izglītības iestādes, lai novērtētu to tehnisko stāvokli, veiktos remontus, izvērtētu problēmas un meklētu risinājumus.

Izglītības pārvaldes vadītāja Janita Zarakovska vērtē, ka visas skolas ir gatavas jaunajam mācību gadam, visās ir atbilstoša materiāli tehniskā bāze, kuras izveidē daudz darba ieguldījuši paši pedagogi: *“Šis būs mācību gads, kad pamatskolā paliks tikai trīs klases, kas mācīsies mazākumtautību izglītības programmā, līdz ar to skolotāji izdomājuši daudz jaunu uzskates līdzekļu, izdales materiālus tieši šīm klasēm, lai bērniem būtu vieglāk pāriet no mazākumtautību izglītības*

programmas uz izglītības programmu latviešu valodā. Pašvaldība ir iegādājusies skolām gan digitālās platformas mācību priekšmetos, kas ir pieejamas mūsu valstī, gan izdales materiālus, lai strādātu pēc kompetenču izglītības.”

Visās novada skolās ir nodrošināts nepieciešamais pedagogu sastāvs, pašlaik praktiski nav vakantu vietu. Šajā mācību gadā ir kļāt nācis viens jauns pedagogs, kurš strādā par vēstures skolotāju Medumu Iespēju pamatskolā un paralēli turpina studijas augstskolā.

Šajā mācību gadā būs jauni izaicinājumi. Lielākais no tiem ir “Vienota skola”, uz apmācībām tikai latviešu valodā pāriet arī 2., 5. un 8. klase, bet mazākumtautību mācību programmu turpinās apgūt tikai trīs klasēs – 3., 6. un 9. klasē.

No šī gada 10. klasēs tiek atsevišķi nodalīta vēsture no sociālajām zinībām, kas agrāk bija vienots priekšmets.

Daudz stingrākas prasības būs, kārtojot centralizētos eksāmenus, proti, lai iegūtu atestātu, 9. klases skolēniem jāsasniedz 15% minimālo kopvērtējuma sliekšni, bet 12. klasēs – 20 %.

“Vēl viens no izaicinājumiem šajā mācību gadā – mēs pārejam uz jauno skolēnu zināšanu vērtēšanas sistēmu. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem skolēnu zināšanu vērtēšanā tagad vairāk vērtība tiks pievērsta lielajiem pārbaudes darbiem, it sevišķi noslēguma pārbaudes darbiem semestros, skolēni nedrīkstēs visus darbus pārrakstīt. Būs noteikti katrā skolā darbi priekšmetos, kurus drīkstēs pārrakstīt. Un arī

procentuāli vērtējumu vairāk ietekmēs tas, kā skolēns apgūst ikdienā mācību vielu, kā arī pēdējie lielle pārbaudes darbi,” teic Janita Zarakovska.

Skolutīklāpagaidāzmaiņas nav gaidāmas. Augšdaugavas novadā šogad darbu turpina 13 vispārizglītojošās skolas, viena speciālā pamatskola un trīs pirmsskolas izglītības iestādes. Novadā darbojas arī sporta skola, trīs mūzikas un mākslas skolas, kā arī interese izglītības iestāde.

Augšdaugavas novada pašvaldības domes

priekšsēdētājs Arvīds Kucins atzīst, ka katru gadu seko IZM vadlīnijām: *“Draudī ir vienmēr attiecībā uz izglītojamo skaitu, cik tad beigu beigās skolās būs, kritums ir liels arī pirmajās klasēs, mēs neesam izņēmums. Pašreiz mēs secinām, ka šo mācību gadu, kas tagad iesākās, ar šo skolu tīklu mēs noteikti izvilksim, varbūt būs kaut kādas resoriskas izmaiņas, bet skolu tīkls nemainīsies pašreizējā situācijā. Grūti pateikt, ko sagatavos IZM uz nākošo gadu, kāds būs finansējums budžetā ar 1-*

4. klašu ēdināšanu no valsts puses, plus visas izmaiņas pedagogu samaksā. Kāds būs uzstādījums ar papildījumu klasē. Tas ir liels saskaitāmais, bet labāk jau nebūs, izglītojamo ir mazāk.”

Novada skolās izglītojas liels skaits bērnu no citām pašvaldībām, par ko tiek veikti savstarpējie norēķini. No jaunā gada šo norēķinu kārtību draud atcelt un tas var sāpīgi sist pa pašvaldību budžetu. Pašvaldībai jārisina arī daudzi citi jautājumi, piemēram, skolēnu pārvadājumi, ēdināšana un drošība. Šogad pašvaldība iegādājusies četrus jaunus autobusus skolēnu pārvadāšanai.

Augšdaugavas novada pašvaldības vadītājs uzsver, ka katrs jaunais mācību gads ir atskaites punkts visam mācību garajam procesam. Uzsākot skolas gaitas, uztraukums ir gan bērniem, gan vecākiem un pedagogiem, arī pašvaldībai, kurai izglītība ir viena no svarīgākajām jomām.

“Es gribētu novēlēt vecākiem, pedagogiem, lai šis mācību gads nenes kādas īpašas izmaiņas domāšanā un galvenais, lai vecāki un pedagogi pieliktu maksimālas pūles, lai izglītojamais audzinātu, mācītu, lai viņi pietiekoši daudz zināšanu iegūtu turpmākajai dzīvei,” jaunajā mācību gadā vēl Arvīds Kucins, kurš 2. septembrī viesojās Lāču pamatskolā. Jāpiebilst, ka Lāču pamatskola šogad lepojas ar pirmklasnieku kuplo skaitu – skolas gaitas 1. klasē uzsāka 18 bērni.

Teksts, foto: Inese Minova

PAŠVALDĪBAS POLICIJA IEPAZĪSTINA BĒRNUS AR DROŠĪBAS NOTEIKUMIEM

Kopš šī gada marta Augšdaugavas novadā darbojas Pašvaldības policija. Kā saka Pašvaldības policijas inspektors Ilmārs Deiko, novadā darba netrūkst – gan jāatrisina dažādas problēmas, ar ko saskaras iedzīvotāji, gan jāizglīto sabiedrība, gan jāveic citi dažādi uzdevumi. Vienu no šiem uzdevumiem, ko Augšdaugavas novada Pašvaldības policija ir sākusi veikt līdz ar jauno mācību gadu – apmeklēt novada skolas un iepazīstina bērnus ar

drošības noteikumiem un citām svarīgām lietām.

17. septembrī Pašvaldības policijas inspektors Ilmārs Deiko viesojās Sventes vidusskolā, pasniedzot drošības mācību stundu pirmajai klasei. Šādu mācību stundu mērķis ir iepazīstināt bērnus ar sākotnējiem drošības pasākumiem uz ielas, sabiedrībā, bērni bieži vien pārvietojas ar skrejriteņiem un velosipēdiem, tāpēc arī jāskaidro, ko drīkst un ko nedrīkst darīt. I. Deiko stāsta: *“Jo bērns ir vecāks, vairāk spēj koncentrēties, jo vairāk ieklausās tajā, kas tiek stāstīts un uzdod dažādus jautājumus, iesaistās sarunā. Mazākajiem bērniem stāstām*

pašus pamatus, lai pamazām sāktu rasties izpratne par šīm lietām.”

Inspektors mācību stundā pirmklasniekus iepazīstināja ar

ceļu satiksmes noteikumiem, kā rīkoties, ja bērns ir nonācis nelaimē, pie kā vērsties vai kur zvanīt. Tāpat tika izrunāti drošības noteikumi, kas jāievēro,

braucot ar velosipēdu, skrejriteņi vai citu transportlīdzekli. Tā kā daudzi bērni ceļu uz skolu mēro ar sabiedrisko transportu, inspektors bērniem izstāstīja, kā labāk uzvesties autobusā un ārpus tā, lai droši nonāktu līdz savam galamērķim. Mācību stundā tika uzsvērti arī personīgās drošības ievērošana – braucot ar velosipēdu ir obligāti jālieto ķivere un dienas tumšajā laikā jāizmanto atstarotājs.

Augšdaugavas novada Pašvaldības policija plāno apmeklēt visas novada skolas, pasniedzot drošības mācību stundu pirmklasniekiem.

Teksts, foto: Māra Multiņa

■ AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES LĒMUMI

2024. gada 12. septembra sēdē pieņemti 60 lēmumi:

- Izdeva saistošos noteikumus par "Lokālplānojuma teritorijas plānojuma grozījumu veikšanai Augšdaugavas industriālā parka izveidošanai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa".
- Izdeva noteikumus par "Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta sagatavošanas, izpildes un kontroles kārtību".
- Uzsāka Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.-2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide" Divpusējās sadarbības fonda iniciatīvas "Atkritumu izgāztuvju un notekūdeņu dūņu izraisītā vēsturiskā piesārņojuma novēršana un teritoriju atgriešana aprītē" īstenošanu.
- Noslēdza ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru sadarbības līgumu par sadarbību Latvijas Atvēršanas un noturības mehānisma plāna īstenošanu.
- Nolēma ņemt Valsts kasē aizņēmumu Atvēršanas fonda projekta Nr.3.1.1.6.i.0/1/23/A/CFLA/014 "Augšdaugavas novada pašvaldības funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezemisiju transportlīdzekļu iegāde" īstenošanai.
- Grozīja Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2024. gada 25. jūlija lēmumu Nr.2387 "Par projekta Nr.3.1.2.1.i.0/24/I/

CFLA/002 "Atbalsta pasākumi mājokļa vides pieejamības nodrošināšanai cilvēkam ar invaliditāti Augšdaugavas novadā" īstenošanu un ieņēmumu un izdevumu tāmes apstiprināšanu".

- Uzsāka Eiropas Savienības Atvēršanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" projekta Nr. 3.1.1.3.i.0/1/23/A/CFLA/007 "Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju un pētniecības centra (ALTOP) Industriālā parka izveide" īstenošanu.

- Izdarīja Augšdaugavas novada pašvaldības domes 2021. gada 16. septembra lēmumā Nr.129 "Par Augšdaugavas novada interešu izglītības programmu izvērtēšanas un valsts budžeta mērķdotācijas sadales komisijas izveidošanu" grozījumus.

- Apstiprināja Subates apvienības pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādi par telpu nomu.

- Atļāva atsavināt 2 dzīvokļa īpašumus, 6 zemes vienības un 4 nekustamos īpašumus Demeņes, Dubnas, Kalkūnes, Līksnas, Maļinovas, Naujenes, Šēderes, Višķu pagastā un Ilūkstē.

- Pārdeva 5 nekustamus īpašumus un 2 dzīvokļa īpašumu Kalkūnes, Maļinovas,

Skrudalienas, Svences pagastā un Ilūkstē.

- Atzina izsoles uz 6 nekustamiem īpašumiem Ambeļu, Biķernieku, Kalkūnes, Maļinovas un Naujenes pagastā par nenotikušiem.

- Apstiprināja atkārtotās izsoles noteikumus uz 12 nekustamiem īpašumiem un 2 dzīvokļa īpašumiem Ambeļu, Biķernieku, Kalkūnes, Līksnas, Maļinovas, Naujenes, Nīcgales un Svences pagastā.

- Atzina, ka rezerves zemes fondā ieskaitītās 2 zemes vienības Subate un Kalkūnes pagastā, ir piekrišas Augšdaugavas novada pašvaldībai un ierakstāmas zemesgrāmatā uz Augšdaugavas novada pašvaldības vārda.

- Ieskaitīja rezerves zemes fondā 2 zemes vienības Biķernieku pagastā.

- Atzina 2 zemes vienības par pašvaldībai piekritīgiem starpgabaliem.

- Uzsāka Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Izglītības pārvaldes Jaunatnes lietu daļas projekta "Roku rokā – esam kopā!" īstenošanu.

- Apstiprināja izsoles rezultātus uz 3 nekustamiem īpašumiem un 2 zemes vienību Dubnas, Kalkūnes, Naujenes un Šēderes pagastā.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

■ DEPUTĀTU PIENĒMŠANAS LAIKI ■

Augšdaugavas novada deputāti pieņem iedzīvotājus gan klātienē, gan Zoom platformā. Mājaslapu piekļuvei Zoom platformā meklējiet: augšdaugavasnovads.lv

Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs		
Arvids Kucins		
07.10.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja 1. vietnieks Aivars Rasčevskis		
14.10.	Augšdaugavas novada pašvaldības ēka, Rīgas ielā 2, Daugavpils, pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 654 22 238	10.00-12.00 14.00-18.00
Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Vitālijs Aizbalts		
22.10.	Naujenes apvienības pārvalde	14.00-16.30
29.10.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	14.00-16.30
Maigurs Krievāns		
01.10.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	09.00-13.00
Jānis Belkovskis		
07.10.	Višķu apvienības pārvaldes ēkā Špoģu ciemā	10.00-13.00
21.10.	Naujenes apvienības pārvaldē Naujenes ciemā	10.00-12.00
Viktors Jasiņavičs		
03.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	16.00-18.00
10.10.	Skrudalienas pagasta pārvalde, Silenes ciems	15.30 - 17.00
31.10.	Zemgales vidusskola	15.00 - 16.30
Pāvils Kveders		
01.10.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	09.00-12.00
Reinis Līcis		
01.10.	Ilūkstes apvienības pārvalde, Brīvības iela 7, Ilūkste	09.00-12.00
07.09.	Bebrenes pagasta apvienība	15.00-17.00
Aleksejs Mackevičs		
01.10.	Biķernieku pamatskola	15.00-16.00
08.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
15.10.	Dubnas pagasta pārvalde	15.00-16.00
22.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	17.00-19.00
29.10.	Medumu pagasta pārvalde	15.00-16.00
Dainis Millers		
02.09.	Tiešsaistes Zoom platformā	09.00-11.00
Dzintars Pabērzs		
14.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	14.00-16.00
Deniss Sarafaņuks		
23.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
30.10.	Tiešsaistes Zoom platformā	18.00-20.00
Gunta Semjonova		
02.10.	Subates kultūras nams	09.00-12.00
22.10.	Subates kultūras nams	13.00-15.00
Aleksandrs Sibircevs		
08.10.	Svences vidusskola	16.00-18.00
22.10.	Svences vidusskola	16.00-18.00
Regīna Tamane		
08.10.	Silene, Skaista iela 9	10:00-12:00
15.10.	Tabore, Oktobra iela 2A	10:00-12:00
22.10.	Mirņija ciems, Miera iela 26	10:00-12:00
30.10.	Demene, Brīgenes iela 2	14.00-16.00

Deputātu pieņemšanas laiks var mainīties. Lūdzu sekot aktuālajai informācijai mājas lapā www.augšdaugavasnovads.lv sadaļā "Pašvaldība"->"Domes deputāti"

Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors **Pēteris Dzalbe** pieņem iedzīvotājus katru pirmdien no 15.00 - 17.00 pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni 65422238

■ PROJEKTS

PLĀNOTS IZVEIDOT SENSORO ISTABU SUBATĒ

20. septembrī rakstnieka Marija Katilišķa vārdā nosauktā publiskajā bibliotēkā notika projekta "INCLUSIVE" (LL-000143) pirmā partneru tikšanās. Šī pasākuma norises vieta - bibliotēka, kas veltīta vienam no ievērojamākajiem lietuviešu rakstniekiem M. Katališķis, simbolizē lasīšanas un kultūras nozīmi reģionā. Šis pasākums apliecināja projekta mērķi sadarbību starp dažādiem reģioniem, veicinot iekļaujošu un pieejamu vidi visiem sabiedrības locekļiem, īpaši uzsverot sociālās iekļaušanas nozīmi reģionā. Tikšanās laikā partneri dalījās pieredzē par veiksmīgi īstenojamiem pasākumiem, diskutēja par sajūtu telpas lomu cilvēku emocionālās labsajūtas veicināšanā un dalījās ar veiksmīgajām praksēm digitālās pratības jomā. Nākotnes plānos - Sensorās istabas atklāšana Augšdaugavas novada Subatē 2025. gadā un Jelgavas novada bibliotēkā, kas vēl vairāk stiprinās reģiona pievilcību un sniegs jaunas iespējas visiem iedzīvotājiem.

Projekts «INCLUSIVE» tiek finansēts no Eiropas Savienības Interreg VI-A Latvijas-Lietuvas programmas 2021.-2027. gadam.

Projekta ieviešanas laiks: 01.05.2024. –30.04.2026.

Projekta mērķis: izveidot jaunu daudzfunkcionālu iekļaujošu tīklu

«Sensorā lasītava ar profesionālu informācijas punktu» Paņēvžas un Šauļu rajonu (Lietuvā), kā arī Latgales un Zemgales reģionu (Latvijā) bibliotēkās, lai veicinātu sociāli mazaizsargātu personu iekļaušanos. Tīkls, kurā tiks izveidoti profesionāli informācijas punkti, nodrošinās bezmaksas sociālos pakalpojumus vecāka gadagājuma cilvēkiem, bērniem, sociāli mazaizsargātām ģimenēm un cilvēkiem ar invaliditāti, īpašu uzmanību pievēršot garīgās veselības stiprināšanai, sniedzot informatīvu, izglītojošu un profesionālu atbalstu. Augšdaugavas novadā projekta ietvaros plānots iekārtot sensoro lasītavu ar profesionālu informācijas punktu Subates pilsētas bibliotēkā un Višķu pagasta bibliotēkā, kas atrodas Višķu tehnikumā.

Lai sniegtu kvalitatīvus pakalpojumus, projekta ietvaros tiks izveidota virtuāla e-apmācību platforma, kas ar metodiskajiem līdzekļiem atbalstīs programmas teritorijā un ārpus tās strādājošos speciālistus. Lai uzlabotu sabiedrībā izveidojušos attieksmi, uzvedību un zināšanas par sociālajam riskam pakļautajām personām, projektā tiks organizēta kampaņa «Uzlabo savas prasmes un jūties labi».

Projekta mērķgrupām būs iespēja ne tikai izmantot sensoro lasītavu un informācijas punktu, bet arī piedalīties vietējās un starptautiskās apmācībās, kā arī piedalīties fotokonkursā

"Manas emocijas". Rezultātā projekta partneri būtiski veicinās sociāli mazaizsargāto personu iekļaušanu Latvijas-Lietuvas pārrobežu reģionos un ārpus tiem.

Projektu atbalstošā programma: Interreg VI-A Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2021.-2027.gadam

Projekta kopējais finansējums: EUR 620 240,93 (t.sk. ERAF finansējums 496 192,72 EUR), no kura Jelgavas novada pašvaldības kopējais finansējums – 117 492,86 EUR (t.sk. ERAF finansējums 93 994,28 EUR, Jelgavas novada pašvaldības līdzfinansējums 11 749,29 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums 11 749,29 EUR).

Projekta vadošais partneris: Pasvales Mariaus Katilišķis publiskā bibliotēka (Lietuva)

Projekta partneri: Augšdaugavas novada pašvaldība un Jelgavas novada pašvaldība un (Latvija) un NVO "Mokymų sinergija" (Lietuva)

Projekta vadītāja Augšdaugavas novadā: Jeļena Žukova, Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldes projektu vadītāja.

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansālo atbalstu.

"KOPĀ VIEDAI UN NOTURĪGAI PAŠVALDĪBU IZAUGSMEI"

Liepājā 12. septembrī koncertzālē "Lielais dzintars" notika Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Norvēģijas grantu programmu noslēguma konference "Kopā viedai un noturīgai pašvaldību izaugsmei", kuru kopā ar sadarbības partneriem organizēja Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM).

Konferencē piedalījās projektu īstenotāji, lai kopīgi runātu par programmas sasniegumiem un sadarbības iespējām nākotnē. Konferenci atklāja viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministre Inga Bērziņa un Norvēģijas Karalistes vēstniece Latvijā V. E. Īne Morenga.

Pasākumu ievadīja Liepājas pilsētas mērs Gunārs Anšņs, stāstot par investīciju piesaisti Liepājas attīstībai. Konferences gaitā Latvijas un Norvēģijas pašvaldību pārstāvji dalījās

pieredzē par pasākumiem, kuri sekmē veiksmīgu pašvaldību attīstību. Latgales plānošanas reģiona pārstāvji iepazīstināja ar mazā biznesa attīstību Latgalē un Austrumu pierobežas izaicinājumiem. Tā kā visi projekti tika īstenoti EEZ un Norvēģijas grantu programmās, īpaša uzmanība tika pievērsta donorvalstu ieguldījumam un divpusējās sadarbības nozīmei.

Konferences paneldiskusijās viesi kopīgi meklēja atbildes uz sabiedrībai un pašvaldībām

aktuāliem jautājumiem, gan par jauniešu līdzdalības un kultūras nozīmi vietējā attīstībā, gan to, kā veicināt pašvaldību izaugsmi un noturību dažādās jomās. Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors Pēteris Dzalbe pastāstīja par realizēto Norvēģijas grantu programmas projektu "Vēsturiski piesārņotās vietas "Višķu profesionālās vidusskolas mazuta glabātava" sanācija Višķu pagastā, Augšdaugavas novadā". Teritorijā bija spēkā

visi riski, kas saistīti ar vides piesārņojuma izplatības draudiem un ierobežojumi, kas attiecīgi atstāj ietekmi uz apkārtējās vides attīstību. Esošais piesārņojums radīja riskus gruntsūdeņu kvalitātes pasliktināšanai, draudus apkārtējiem ūdensobjektiem un pazemes ūdens kvalitātei. Degradētajā teritorijā citādāka darbība, nekā mazuta uzglabāšana, nebija pieļaujama, tas neļāva attīstīt šo teritoriju, kurai bija potenciāls atrašanās vietas dēļ.

Svarīga projekta ieviešanas daļa bija jauniešu iesaistīšana dažādās vides izglītības aktivitātēs. Notika vizuālās mākslas konkurss "Klimata pārmaiņas – ko ES varu darīt?", tika organizēti divi Klimata pārmaiņu pikniki Višķu pagasta estrādē, diskusija par degradētajām teritorijām, sadarbojoties ar Valsts vides dienestu, Dabas aizsardzības pārvaldi. Daugavpils Inovāciju centrā Augšdaugavas novada pašvaldība sadarbībā ar biedrību "Višķu attīstībai",

Daugavpils Inovāciju centru un SIA "Daugavpils ūdens" organizēja vides izglītības konkursus par ūdens tēmu un naftas produktu piesārņojuma tēmu, kopā ar biedrību "Zaļā brīvība" tika novadīta interaktīvā darbnīca "Dzīvosim zaļi!" un diskusiju-koprades darbnīca "Radīt zaļi kopā!"

"Uzskatu, ka šie pasākumi sekmēja jauniešu izpratni par vides jautājumiem. Par to, kāda ir katra paša un pašvaldības atbildība vides jautājumu kontekstā. Turklāt tika veicināta jēgpilna un saturīga jauniešu laika pavadīšana, rosinot domāt, pētīt un izvērtēt situāciju gan savā dzīvē, gan pašvaldībā, gan valstī, gan pasaulē kopumā klimata pārmaiņu ietvarā," uzsver Pēteris Dzalbe.

Tika pārrunāti jautājumi par pašvaldību viedumu, drošību un noturību. Konferences noslēgumā notika tiklošanas pasākums.

Teksts, foto: Kristīne Kuņicka

ILŪKSTĒ VIESOJĀS NBS PĀRSTĀVJI

20. septembrī visaptverošo valsts aizsardzības mācību "Namejs 2024" ietvaros Ilūkstē viesojās Nacionālo bruņoto spēku (NBS) lielākā profesionālā dienesta vienība – Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde, sniedzot Ilūkstes Raiņa vidusskolas un Špoģu vidusskolas 9. - 12. klašu skolēniem ieskatu brigādes darbībā. Karavīri pastāstīja, kādas ir karjeras iespējas, kā arī iepazīstināja skolēnus, ko jaunie karavīri iegūst, iestājoties Valsts aizsardzības dienestā, un kādas ir priekšrocības, ja jaunieši tajā iestājas brīvprātīgi. Savukārt, mūsu sabiedroto

karavīrs no Kanādas izklāstīja Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (NATO) darbību un nozīmi valsts aizsardzībā.

NBS pārstāvji pasniedza Augšdaugavas novada pašvaldībai pateicības rakstu

par veiksmīgu sadarbību un silto uzņemšanu.

Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins aicināja jauniešus stāties valsts aizsardzības dienestā, kā arī

apmeklēt skolnieku dienas Ādažu poligonā.

Ilūkstes pilsētas stadionā interesenti varēja apskatīt militārās tehnikas izstādi, kā arī aprunāties ar sauszemes spēku brigādes karavīriem

un iepazīties ar viņu pieredzi, strādājot militārajā dienestā.

Teksts, foto: Māra Multiņa

DEMENĒ SUMINĀJA SIMTGADNIECI

Demenes pagasta iedzīvotāja Marija Pļisko septembrī nosvinēja savu simto dzimšanas dienu. Sveikt gaviļnieci nozīmīgajā jubilejā devās Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Aivars Rasčevskis un Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova.

Marija Pļisko ir dzimusi un visu mūžu nodzīvojuši Demenē. Abi ar vīru izaudzinājuši četrus bērnus, viņai ir pieci mazbērni un astoņi mazmazbērni.

Visu mūžu abi ar vīru ir strādājuši vietējā kolhozā, kur darīja visus lauksaimniecības darbus – plāva, ravēja bietes, apkopa fermā lopus.

Marija atklāj, ka viņa nekad nav nopietni slimojusi un

ārstējusies slimnīcā, nekad nav lietojusi medikamentus. Ikdienā sirmgalve labprāt iemalko kafiju un tēju, ļoti garšo ārstniecības augu tējas un visdažādākie dārzeņi.

Pirms 14 gadiem 85 gadu vecumā aizsaulē aizgāja viņas vīrs, pašlaik sirmgalve dzīvo kopā ar meitu, kura palīdz kopt 20 ha lielo saimniecību, kur aug viss nepieciešamais pašu

vajadzībām, tiek turēta gotiņa un vistas.

Marija Pļisko pateicās Demenes pagasta apvienībai un Augšdaugavas novada pašvaldībai par rūpēm un

atbalstu, novēlēja ikvienam dzīvot ilgi, bet par sava ilgā mūža noslēpumu teica: "Es visu mūžu strādāju un to novēlu arī jums."

■ JAUNATNE

AIZVADĪTAS AUGŠDAUGAVAS NOVADA JAUNATNES NEFORMĀLĀS SPORTA SPĒLES "NE SPĒLES"!

Pasākuma mērķis bija veicināt jauniešu aktivitāti un saliedētību, piedāvājot dažādas nestandarta sporta disciplīnas un izklaidējošas aktivitātes. Pasākuma nosaukums "neSPĒLES" simbolizē neformālo pieeju sporta aktivitātēm, kurā galvenais ir prieks un komandas gars, nevis sacensību gars un uzvara.

Dalībnieki varēja izmēģināt savas spējas dažādās jautrās un radošās sporta aktivitātēs, gan

individuāli, gan komandā.

Pasākums ir guvis pozitīvas atsauksmes no dalībniekiem, kuri novērtējuši gan piedāvāto aktivitāšu daudzveidību, gan iespēju pavadīt laiku jautrā un neformālā vidē kopā ar vienaudžiem. Šādas spēles turpina stiprināt sabiedrību un veicināt jauniešu iesaisti veselīgā un aktīvā dzīvesveidā.

Tika apbalvoti labākie stafetu dalībnieki:

- Pērlišu šķirošanā - Žanna Gridņova
- Lecamauklas stafetē - Jegors Ganass
- Bumbiņu pūšanā - Ruslans Marenkovs
- Makaronu nešanā - Natālija Pojakova

- Sitieni vārtos - Andris Krauklis
- Glāzīšu piramīdu celšanā - Jūlija K.

Kā arī 3 godalgotās vietas komandu stafetēs ieguva:

3. vietu komanda 4+2
2. vietu komanda Vilciens
1. vietu komanda Du Hast Paldies Višķu, Kalkūnes, Demenes un Skrudalienes jauniešu attīstības centriem, jaunatnes lietu speciālistiem, ka apmeklējāt jaunatnes neformālās sporta spēles "neSPĒLES"! Īpašu paldies izsakām Vaboles jauniešu attīstības centra jauniešiem par pasākuma organizēšanu un Kalupes apvienības pārvaldei par sadarbību!

NOŠLĒDZIES JAUNIEŠU PROJEKTS "ATRODI UN IEPAZĪSTI SEVI"

Augšdaugavas novada jaunatnes iniciatīvu projektu konkursa "Attīsti sevi!" ietvaros biedrība "Jāņoga" sadarbībā ar Kalkūnes Jauniešu attīstības centru organizēja jauniešu projektu "Atrodi un iepazīsti sevi", kura galvenais mērķis bija sniegt jauniešiem iespēju iegūt neformālas psiholoģiskas un radošas metodes, lai varētu vieglāk kontrolēt savu emocionālo stāvokli, ieklausīties savās domās, emocijās un ķermenī. Projekts pulcēja 25 Kalkūnes, Sventes un Medumu pagastu jauniešus vecumā no 14 līdz 20 gadiem.

Augustā psiholoģes Ivetas Ružas vadībā tika organizētas trīs nodarbības par emocionālo veselību, iespējām kontrolēt savas emocijas, spēju pareizi saprast sevi un uz klausīt arī citus. Nodarbības "Stājies pretī savām bailēm" laikā 13. augustā

jaunieši mēģināja paralēli psihologa stāstiem saprast, kādas viņu bailes apgrūtina dzīvi un kā tās var pārvarēt, vai kā var ar tām sadzīvot.

20. augusta vakaru jaunieši pavadīja nodarbībā "Uzklausī sevi", kuras laikā bija iespēja mēģināt ieklausīties sevī, pārvarēt domstarpības starp darbībām un iekšējo sajūtu. Darbs komandās pierādīja, ka vienmēr jāmeklē ieklausīties citu līdzcilvēku idejās un teiktjā.

Savukārt 23.-24. augustā darbnīcā "Veselības māksla" jaunieši attēloja savas emocijas un bailes vizuāli, ar īpaša rituāla palīdzību mēģināja atvadīties no bailēm, no tā, kas viņus uztrauc. Darbs turpinājās arī vakarā un naktī, kad tika organizētas aktivitātes "Izvēlies draugu" un "Vilciens", kuru laikā jauniešiem tika dota iespēja saprast, ka pirmā informācija par cilvēkiem nevar raksturot viņu būtību, kā pārvarēt savu naidu pret cilvēkiem vai konkrētu cilvēku grupu gan reālajā, gan virtuālajā dzīvē, kas ir būtiski

veidojot jaunus kontaktus. Turpinājumā Kalkūnes jaunie Jūlija, Daugavpils medicīnas koledžas studente, novadīja informatīvo lekciju par psihoemocionālo veselību un

metodēm, kā to var uzturēt visas dzīves garumā. Nodarbību otrajā dienā, izmantojot dažādas neformālās metodes un kartiņu spēles, tika veikta visu projekta ietvaros organizēto aktivitāšu izvērtēšana, tika izrunāta to lietderība, ieguvumi un rezultāti.

Izskanēja tika organizēta izklaidējoša aktivitāte ar pievienoto vērtību – peintbola kopspele "Nošauj savas bailes". Tās laikā jaunieši emocionāli izlādējās, mēģināja pārvarēt savas emocionālās un fiziskās bailes.

Projekta organizētās aktivitātes apvienoja būtisku saturu un izklaidi, deva jauniešiem būtiskus ieguvumus, komunicējot ar profesionālu psihologu, sniedza iespēju izprast sev svarīgus jautājumus. Neformālās metodes, lietderīgie praktiskie ieteikumi un padomi tiks izmantoti arī turpmāk.

Teksts, foto: Andrejs Rucko

JAUNIEŠI DEVĀS IZZINOŠĀ PĀRGĀJIENĀ

14. septembra rītā pie Nīcgales Kultūras nama pulcējās jaunieši, lai piedalītos sevis izzinošā pārgājienā "Es, līdzcilvēki un sabiedrība", kuru vadīja organizācijas "Piedzīvojumu gars" vadītājs un izaugsmes treneris Atis Keņģis. Pārgājiens bija vērsts uz jauniešu izglītošanu par līdzdalības nozīmi sabiedrībā, vides aizsardzību un ilgtspējīgu dzīvesveidu.

Pārgājiens sākās ar neformālām aktivitātēm, kuru laikā dalībnieki iepazīs un izveidoja draudzīgu un atvērta dialoga atmosfēru. Pēc tam grupa devās ceļā uz Nīcgales lielo akmeni. Pa ceļam jaunieši uzzināja par ilgtspējīga dzīvesveida principiem un praktiskiem soļiem vides aizsardzībā – no atkritumu šķirošanas līdz efektīvai enerģijas izmantošanai. Jaunieši tika rosināti diskutēt par līdzdalības nozīmi sabiedrības procesos un to, kā viņi var aktīvi piedalīties vietējo kopienu attīstībā. Pārgājiena laikā

dalībnieki mācījās iesaistīties pilsoniskajās aktivitātēs, kas veicina pārmaiņas un stiprina kopienas saikni.

Ierodoties galamērķī, dalībnieki kopīgi pagatavoja pusdienas, pēc kā notika darbnīca par atkritumu šķirošanu un efektīvu enerģijas izmantošanu, kas ļāva jauniešiem izprast ilgtspējīga dzīvesveida pamatprincipus.

Noslēgumā dalībnieki atzina, ka pārgājiens bija iedvesmojošs, sniedzot iespēju labāk izprast gan savu, gan līdzcilvēku lomu sabiedrībā, kā arī apzināties ilgtspējīga dzīvesveida nepieciešamību. Solidaritātes projekts "Ceļš uz iespējām" tiek īstenots Eiropas Komisijas programmas Eiropas Solidaritātes korpuss ietvaros, programmu Latvijā administrē Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, līdzfinansē ES.

Teksts: Jaunatnes lietu speciāliste Laura Grigorjeva

PAR JAUNIEŠU DROŠĪBU INTERNETA VIDĒ

No 20. līdz 22. augustam norisinājās apmācības "digiSAFE" jauniešiem, lai sniegtu vērtīgas zināšanas par drošību interneta vidē, dezinformācijas atpazīšanu un mākslīgā intelekta (AI) izmantošanu.

Pirmajā dienā dalībnieki iepazīs ar tādiem jēdzieniem kā propaganda, kritiskā domāšana, misinformācija un dezinformācija. Analizējot mediju materiālus, viņi mācījās atšķirt patiesus faktus no viltus ziņām, apsprieda kiberdrošību un privātuma politiku sociālajos tīklos. Apmācībās piedalījās arī žurnāliste Anna Luīze Ruskule, kura pastāstīja par mediju darbību un to nozīmi. Jaunieši veidoja īsfilmas par savu apkārtni, stāstot par Līksnas iedzīvotājiem un parku.

Otrajā dienā Marija Driksna no MJIC "Kvartāls" atklāja dalībniekiem mākslīgo intelektu, tā ietekmi un ar to saistītos riskus. Jaunieši piedalījās aizraujošās aktivitātēs, tostarp mēģināja atšķirt AI radītas durvju kārtis un paši radīja saturu, izmantojot AI rīkus: dziesmas, video un attēlus. Viņi iepazīs ChatGPT funkcionalitāti, veicot praktiskus uzdevumus un pētot, kā jautājuma formulējums ietekmē

Al atbildi.

Noslēgumā dalībnieki izstrādāja un filmēja izglītojošus video par drošu interneta lietošanu, viltus ziņu atpazīšanu un datu aizsardzību. Šie video ir pieejami "Vaboles jauniešu attīstības centra" Facebook lapā un būs noderīgs resurss

citiem jauniešiem un sabiedrībai. Dalībnieki saņēma apliecinājumus par veiksmīgu dalību.

Apmācības "digiSAFE" tika realizētas Augšdaugavas novada jaunatnes iniciatīvu projektu konkursa "Attīsti sevi!" ietvaros.

Teksts, foto: Jaunatnes lietu speciāliste Zane Ozola

BEBRENĒ PREZENTĒJA GRĀMATU "DIEVS. DABA. DARBS. MĪLESTĪBA."

Dzejas dienās 11. septembrī ne tikai visā Latvijā, bet arī Bebreņē jāvāmiēs skaistām, pārdomas raisošām un aizkustinošām dzejas rindām. Bebreņes dzirnavās notika Marijas Baltmanes dzejas grāmatas "Dievs. Daba. Darbs. Mīlestība" prezentācija.

Marija Baltmane dzeju raksta jau vairāk kā 50 gadus, dzejas rindās ievijot savu dziļo mīlestību pret Dievu, dabu un darbu. Dzejniece stāsta: "Grāmatas nosaukumā ir četri cilvēka dzīves postamenti, pīlāri. Jaunības gados, kad

studēju Rīgā, man tapa dzejolīši, patiesībā dienasgrāmata. Vienā reizē ņēmu un savu dienasgrāmatu sadedzināju, likās pārāk personīgi. Vēlāk jau radās pa kādam dzejolītim šur un tur, bet ne daudz. Bet

tad, kad nāca brīvā Latvija, arī dvēsele kļuva brīva, nu tad gan rakstīju dzeju".

Dzejniece savos darbos apraksta skaisto Latvijas dabu, savu mīlestību pret tēvzemi. Marijas kundze ir ļoti ticīgs

cilvēks, tāpēc arī dzejoļos ievijas pateicība Dievam par visu skaisto, par visu, kas dots. Marija Baltmane stāsta, ka jau kopš pirmās klases ir iemīlējusies skolotājas profesijā, uzreiz zināja, ka būs angļu valodas skolotāja, kas, gadiem ejot, dzīvē arī piepildījies. Dzejniece stāsta, ka vislaimīgākais laiks viņas dzīvē bijis tad, kad sākusi strādāt par angļu valodas skolotāju Bebreņes tehnikumā, ik diena, ejot uz darbu, bija kā svētki. Prieks satikt brīnišķīgos kolēģus, labos skolniekus, un darīt to, kas patīk – būt par skolotāju. Līdz ar to, dzejoļos ir atspoguļota arī darba mīlestība.

Var teikt, ka dzejniece pasauli redz skaistāk, mierīgāk, krāšņāk, patiesāk, nekā mēs, savā steidzīgajā un straujajā ikdienā. Viņa prot pamanīt

mazās, visskaistākās lietas sev apkārt. Marija Baltmane par savu dzejoļu grāmatu raksta: "Šīs ir manas pierakstītās domas šajā brīnišķīgajā laikā, kuru Dievs atvēlējis pašas dvēselei pēc steidzīgā dzīves skrējiena. Eju lēnām caur ziedošām puķēm, klausoties putnu balsis, skrejošos mākoņos raugoties, gandarījumā par padarīto. (...) Pateicos liktenim un Dievmātei par mūžu, kas savīts ar bērniem manā Dzimtenē – Latvijā."

Grāmatas prezentāciju apmeklēja dzejnieces draugi, bijušie kolēģi un talanta cienītāji, vēlot Marijas kundzei labu veselību, spēku un izsakot pateicību par dzejnieces skaistajiem darbiem un kopā būšanu.

Teksts, foto: Māra Multiņa

JAUNĪBAS ATMIŅAS IEMŪŽINĀTAS ĢERTRŪDES RASNAČES GRĀMATĀ "PUSAUDZES KODS"

13. septembrī Aizupiešos, Kalupes pagastā, tika prezentēta arhitektes un novadpētnieces Ģertrūdes Rasnačes grāmata "Pusaudzes kods", vēstot par dzīves posmu, kad vēl patiesībā esi bērns, bet jau pamazām sāk justies kā pieaugušais. Rakstniece teic, ka grāmatas vēstījums ir ļoti nozīmīgs: "Mums arī bija skaisti jaunības gadi! Ļoti skumji, ka mēs no jaunatnes dzirdam, ka jūs tur tādi kā no akmens laikmeta. Nē! Mums bija ļoti jauka, interesanta dzīve, mums bija kolosāls tandēms ar katru skolotāju, mums nebija to problēmu, kas tagad ir mūsdienu jaunatnei. Atklāti sakot, mūsu skolotāji mums tiešām bija mūsu ideāli, jo tā bija tā vecā paaudze. Mums galvenie mērķi

bija kādi? Iegūt augstāko izglītību, varbūt panākt to, kas vecākiem neizdevās. Mēs visi mācījāmies, gandrīz visi aizgājām uz augstskolām un ieguvām profesijas."

Ģertrūde Rasnače stāsta par grāmatu "Pusaudzes kods": "Tajā ir izspēlēts trīs gadu laiks Daugavpils 1. vidusskolā. Kā bija, tā dzīvojām! Mums nebija moderno tehnoloģiju, bet mūsu dzīve bija interesanta. Un galvenais - mums nebija, ar

ko salīdzināt. Kā bija, tas bija ideāls! Un kā lai es neidealizēju šo laiku? Man bija kolosāli skolotāji, kuri bija dzimuši un pat mācījušies neatkarīgā Latvijā, kuri bija izgājuši gan karu, gan koncentrācijas nometnes, gan briesmas, bet kuri palika cilvēcīgi. Un tādas problēmas, kuras es tagad klausos televīzijā, skolotājiem un skolniekiem manā laikā neeksistēja."

Novadpētniece teic, ka šī grāmata nenāca viegli.

"Pusaudzes kods" pamazām sāka tapt 2018. gadā, bet dažādi notikumi dzīvē un karš Ukrainā pamatīgi izsitis autori no sliedēm. Ģ. Rasnače to atsāka rakstīt pavisam nesen, apmēram gada laikā tika paveikts liels darbs, lai taptu grāmata. Ģertrūdes kundze stāsta, ka grāmatas redaktore Aija, izlasot grāmatu vienā elpas vilcienā, iedomājās tieši šādu grāmatas vāka noformējumu. Zelta burti gan bija autores ideja.

Vēsturnieks Henrihs Soms izteica pateicību Ģertrūdei Rasnačei par viņas darbu un drosmi rakstīt un stāstīt par agrākiem laikiem, jo tā ir īstā, vispatiesākā vēsture. Vēsturnieks teic: "Mēs tagad uzskatām, ka novadpētnieks ir daudz svarīgāks par kaut kādu augsto zinātni vēsturē. Jo tās lietas, kas novadpētniekam ir apkārt, tām ir audzinošā funkcija. Un, ja man tagad prasa, kā es audzinu jaunatni,

es atbildu - es lasu lekcijas novadpētniecībā. Visa novadpētniecība ir audzinoša un punkts. Tā tas vienkārši ir - grāmata šodien ir vislabākais audzinātājs. Grāmatā ir tās lietas, kas tiks nodotas no paaudzes paaudzē - gan stāsti, gan sajūtas, gan apraksti par agrākiem laikiem, par cilvēku ikdienu. Novadpētniecība ir audzinoša!"

Ģertrūde Rasnače grāmatas "Pusaudzes kods" beigās raksta: "Kas ir cilvēka dzīve bez atmiņu pūra? Tās ir kā debesīs bez zvaigznēm... Šīs zvaigznes katram cilvēkam ir bezgala dārgas un neizdzēšamas, jo tās taču ir izstarojušas gan trauslās jūtas, gan netaisnības rūgtumu, gan apziņu par pasaules lietu kārtību vai nekārtību. Šīs zvaigznes ir vērtība, ko neviens nevar tev atņemt, bet tu tās vari dāvināt..."

Teksts, foto: Māra Multiņa

NĪCGALES DIEVMĀTES DZIMŠANAS ROMAS KATOĻU DRAUDZE SVIN DRAUDZES SVĒTKUS

Katru gadu 8. septembrī katoļu baznīcā tiek svinēti Vissvētākās Jaunavas Marijas dzimšanas svētki. Nīcgales Dievmātes dzimšanas Romas katoļu baznīcā šajā laikā svin arī baznīcas pastāvēšanas gadadienu, jo Nīcgales baznīca iesvētīta par godu Dievmātes dzimšanai. Šogad Nīcgales baznīcai aprit 161.gadskārta.

Svētku programma bija vienkārša un sirsnīga - pirms Sv.Mises ticīgie tika gaidīti kopīgi lūgties Rožukroni, pēcāk dziesmu Dievmātei un meditāciju pavadībā ieklausīties savā sirdī un sagaidīt galveno notikumu - svētku dienas Svēto Misi. Svētku dievkalpojums tika svinīgi iesākts ar kopīgi dziedātu himnu "Dievs, mēs Tevi slavējam".

D i e v k a l p o j u m a m noslēdzoties, draudzes locekļus

un visus pārējos viesus ārā, pie draudzes mājas, gaidīja draudzes aktīvistu izveidots futbola laukums. Jau iepriekš draudzes bērni tika aicināti gatavoties un piedalīties draudzes svētku aktīvajā daļā - futbola mačā - kopā ar tēviem, jo 8. septembrī tiek svinēta arī Tēvu diena.

Aktīvākie futbola komandas dalībnieki jau iepriekš palīdzēja sarūpēt inventāru mačam un

arī aicināja draugus spēlēt vienā komandā. Tika izveidota pieaugušo komanda (tēvi, vectēvi, dažas mammas) un bērnu komanda. Futbola spēle ilga divus puslaikus - pirmajā puslaikā vārtu pārsvaru guva pieaugušo komanda kapteiņa prāvesta Jāņa Kolna vadībā, savukārt otrajā puslaikā rezultātu izlīdzināja draudzes bērnu komanda kapteiņa Nika Škapara vadībā.

Spēles gaitu atbalstīja visi draudzes locekļi - saucieni, svilpieni, atjautīgi un koši komentāri, jaudīgs un pacilājošs atbalsts visos līdzjutējos bija pārliecinoši un sirdssilti manāms. Kad tika gūti vārti, tad atbalsta komanda iesaucās "Super, mūsējie uzvar!", pēcāk kāds cits blakusstāvošais līdzjutējs vaicāja: "Bet kuri ir "mūsējie"?", kam sekoja atbilde: "Nu, protams, ka visi!"

SABIEDRĪBA

Starp spēles puslaikiem atbalstītāji tika aicināti piedalīties rotaļā par maizes cepšanu. Patiesi smieklī bija garantēti! Pēc otrā spēles puslaika bija zināms rezultāts - 4:4! Uzvarēja draudzība! Visi draudzes locekļi un viesi tika aicināti nobaudīt sarūpēto cienastu - svētku kliņģerus, svaigi spiestu ābolu sulu un citus gardumus.

Paldies par spēles organizēšanu draudzes aktīvistiem, visiem futbola spēles dalībniekiem, vecākiem un atbalstītājiem - par piedalīšanos un atbalstu, prāvestam Jānim Kolnam - par kopīgu svētku organizēšanu, Jekaterīnai Sokolovai - par inventāra nodrošināšanu un draudzes locekļiem - par cienasta sarūpēšanu!

Informāciju sagatavoja:
Evelīna Ašķeļņeca, draudzes ērģelniece

Foto: Renāte Malnace

■ VĒSTURE

DVIETES ROMAS KATOĻU BAZNĪCAI 160

20. septembrī ar svētku dievkalpojumu un bīskapa Andra Kravaļa vizitāciju tika atzīmēta Dvietes Svētā Staņislava Kostkas Romas katoļu baznīcas 160. gadadiena.

Biedrības "Augšzemnieki" vadītāja Gunta Kivliša ir apkopojusi informāciju par Dvietes katoļu baznīcas vēsturi*: "Dvietes katoļu draudze kā pastāvīga draudze tika nodibināta jau 1783. gadā. Pirmā Dvietes katoļu baznīca bija koka celtnē, kas atradās muižas parkā pie lielceļa, iebraucot Dvietē. Tā bija celta aptuveni 1755. gadā un kalpoja draudzei līdz 1864. gadam, kad tika uzcelta mūra baznīca.

1842. gadā Dvietē par prāvestu kļuva Jāzeps Tamulevičs, kura vadībā par draudzes un muižnieka Kazimīra Plātera Zīberga dotajiem līdzekļiem tika uzsākta jauna dievnama celtniecība. Bet Pirmā pasaules kara laikā baznīca tika sagrauta – tika uzspridzināti torņi, sašautas sienas. Pēc kara 10 gadus dievkalpojumus noturēja muižas magazīna klētī.

1919. gadā par draudzes prāvestu kļuva Boļeslavs Didžgalvis, kurš pēc saglabātajiem dievnama celšanas plāniem atjaunoja baznīcu iepriekšējā veidolā, tikai bez torņiem. 1929. gada 17. novembrī Ilūkstes baznīcas dekāns J. Velkme iesvētīja atjaunoto baznīcu, bet torņu celtniecību pabeidza 1936. gadā. Dievnama atjaunošana izmaksājusi aptuveni 20 000 latu, ko savākusi draudze. Prāvesta Miķeļa Jermacāna darbības laikā 1960. gadu sākumā tika pārbūvēti visi trīs altāri un veikts remonts, savukārt, prāvesta Jāzeņa Mičuļa kalpošanas laikā (1964–1974) tika uzcelta jauna

plebānija un saimniecības ēkas, kā arī baznīcas dārzā uzstādīts ozolkoka krusts."

Bez Dvietes katoļu baznīcas nav iedomājama Sēlijas ainava – baznīca ir redzama, braucot pa lielceļu Rīga – Daugavpils Līksnas pusē, spīdot kā saules stars plašajā mežu ielokā, kā arī baznīca ir kā Gaismas pils Dvietē – iebraucot ciemā, to var redzēt no visām debespusēm. G.Kivliša stāsta: "Baznīca ir krustveida mūra celtnē, būvēta baroka stilā. Tai ir divi torņi, cinkotā skārda jumts. Ieejas durvis no gala un sakristejas. Dievnamu ieskauj dārzs, ko noslēdz mūra žogs ar kārniņu jumtu. Pie gala durvīm ir maza priekštelpa, virs kuras atrodas kora telpas

ar harmoniju. Presbitērija abās pusēs ir sakristejas. Grezns sakrālā baroka interjers. Dievnāmā ir trīs altāri. Galvenais jeb centrālais altāris atrodas centrā pie presbitērija gala sienas, tajā atrodas Jēzus Sirds glezna, virs tā Svētā Staņislava Kostkas glezna un daudzu svēto skulptūras. Altāri noslēdz krucifikss ar Krustā sisto Pestītāju. Abi sānu altāri atrodas dievnama abos sānos izveidotajās kapelās.

Pēc prāvesta Jermacāna informācijas, aptuveni vienā laikā tika būvētas Dvietes un Nīcgales baznīcas un tika apmainīti dievnamu celšanas plāni, tāpēc Dvietē dievnams ir ar diviem torņiem, bet Nīcgalē

ar vienu. Latgalē bija raksturīgi būvēt baznīcas ar diviem torņiem, bet toreizējā Kurzemes bīskapijā ar vienu."

Svinību dievkalpojumā notika arī īpašs mirklis – bērni saņēma lestimprināšanas sakramentu, sasniedzot Kristības žēlastības pilnību. Bīskaps Andris Kravalis un prāvests Edvards Zaksis saņēma sirsnīgus sveicienus un laba vēlējumu, ko bija sarūpējis Augšdaugavas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins, Bebrenes pagastu apvienības vadība – Benita Štrausa un Iveta Plone, Dvietes katoļu draudzes pārstāvji, kā arī viesi no Rubenes un Dunavas katoļu draudzēm. Dievkalpojumu

kuplināja apvienotais draudžu koris no Daugavpils un vijolniece Inga Zeile.

Dvietes katoļu draudzes vecākā Ināra Muncce izsaka vissirsnīgāko pateicību Dvietes katoļu draudzei, Augšdaugavas novada pašvaldībai un visiem cilvēkiem, kas ieguldīja savu darbu, lai svētki būtu patiesi izdevušies.

Teksts, foto: Māra Multiņa

*Informācija apkopota no H.Stroda grāmatas "Sēlija senāk un tagad", vēsturnieka H.Stroda privātā arhīva, kas nodots Latvijas Universitātei, kā arī no interneta vietnēm www.wikipedia.org un www.periodika.lv

PATMAĻU KAPOS ATKLĀTS LATGALIEŠU RAKSTU VALODAS CELMLAUŽIEM VELTĪTS STENDS

Zinību dienā līksnieši godināja latgaliešu gramatikas, katoļu garīdznieku J. Akeleviča un T. Kosovska ieguldījumu latgaliešu valodas attīstībā un runāja par bitēm!

Šī gada 1. septembrī kuplā skaitā pie Patmaļu kapiem tika atklāts informatīvais stends "Latgaliešu rakstu valodas celmlauži Jozefs Akelevičs un Tomašs Kosovskis". Biedrības "Mūsu Līksnai" izveidotais stends, jeb kā Līksnas draudzes prāvests Jānis Kolns sacīja – piemiņas zīme izcilajiem katoļu garīdzniekiem, tika svinīgi iesvētīta. Stenda informatīvā materiāla sagatavotāja kultūrvēsturniece un Skrindu dzimtas muzeja vecākā speciāliste Ilze Ozoliņa uzrunā uzsvēra, ka abi garīdznieki nebija latvieši, taču ļoti labi zināja

latgaliešu valodu, jo abi mācījās Krāslavas Garīgajā seminārā. 17. – 19. gs. katoļu baznīcas bija vienas no tām, kas Latgalē spēra pirmos soļus zemnieku izglītošanā. Pie garīgo ordeņu īpašiem nopelniem izglītības laukā pieder pirmās Latgales augstskolas – Krāslavas Garīgā semināra – dibināšana 1757. gadā (līdz 1844. g.). Prāvesti, kas paši bija ieguvuši izglītību semināros un 17. – 19. gs. bija viena no izglītotākajām sabiedrības grupām, nepalika vienaldzīgi pret tautu, kurai paši arī sludināja garīgās vērtības un idejas. Daudzi prāvesti kalpodami Latgales draudzēs un, apzinādamies latgaliešu valodas īpatnības, tautas izglītošanu un apgaismošanu sāka tieši ar latgaliešu valodas gramatikas sastādīšanu. Ar pirmajiem gramatikas izdevumiem cieši saistīts arī Līksnas vārds. Kā pašu senāko jāmin dekāna, Līksnas prāvesta J. Rimkeviča ar roku sarakstīto latgaliešu gramatikas manuskriptu, kas

ir bijis lietošanā no 1810. gada līdz 1815. gadam. Manuskripts bija sarakstīts Krāslavas Garīgā semināra vajadzībām, kas sagatavoja garīdzniekus Latgales baznīcu draudzēm.

Dažus gadus vēlāk par šāda tipa "rokasgrāmatu" tautas izglītošanai rakstībā un lasīšanā tapa kanoniķa J. Akeleviča izdotā gramatika "Grammatyka Inflancko – lotewska" (1817). Šo pašu gramatiku no jauna izdeva

T. Kosovskis (1853) – "Gramatyka inflancko łotewska dla uczących się języka łotewskiego ułożona przez Tomasza Kossowskiego plebana liksnienskiego".

Līksnas pagasta bibliotēkas vadītāja E. Poļakova teica, ka grāmata tā ir vērtība jebkurā gadsimtā un uzsvēra, līksnieši vienmēr ir mīļējuši grāmatas, tas varētu būt šīs vietas fenomēns.

Noliekot ziedus uz J. Akeleviča un T. Kosovska kapu

kopiņām, iedezot svečītes un noskaitos lūgšanas, klātesošie godināja un atcerējās viņu devumu latgaliešu valodas attīstībā un Latgales iedzīvotāju izglītošanā.

Līksnas kultūras namā sirsnīgā un izzinošā atmosfērā domnīcā runāja latgaliski un par latgaliešu valodu. Profesionāli bitenieki stāstīja bišu labturības noteikumus, kādi tie bija 1832. gada J. Akeleviča Bišu grāmatā, salīdzinot ar mūsdienu prasībām. Latgaliešu kultūras biedrības valdes priekšsēdētāja Ilga Šuplinska deva mums ceļa maizi turpmākajai darbībai.

Jāpiebilst, ka projekts tiek realizēts par Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" un biedrības "Latgales reģiona attīstības aģentūra" piešķirto atbalstu.

Teksts: Gunta Mežule
Foto: Andris Teivāns

KULTŪRAS UN GARŠU PIEDZĪVOJUMS MĀJAS KAFEJNĪCU DIENĀS SĒLIJĀ

7. un 8. septembrī durvis vaļā vēra improvizētās mājas kafejnīcas Sēlijas salās, piedaloties akcijā Mājas kafejnīcu dienas. To organizē Latvijas investīciju un attīstības aģentūra (LIAA). Mājas kafejnīcu dienas ļauj saimniekiem, kas ikdienā nenodarbojas ar ēdināšanas pakalpojumiem, uzņemt viesus un izrādīt savas saimniecības no dažādām pusēm – baudīt gardus ēdienus un kultūras programmu, iepazīties ar saimniecības darbību un jaukiem cilvēkiem.

Šogad Sēlijā durvis vaļā vēra 28 mājas kafejnīcas, no tām deviņas uzņēma viesus Augšdaugavas novadā: "Augšzemes ēdieni Pliekšānu mājās" Berķenelē, "Dzirnas" un "Grāfienes stāsts" Bebreņē, "Raibais tirgus Subatē", Mājas kafejnīca "Sarmas1" Dvietes pagastā, kafejnīca "Šēderē pie upes", kafejnīca "Mikado Ilūkste", kafejnīca "Augustplatz" Kalkūnos un "MEDUMedus" Medumos.

Mājas kafejnīca "Raibais tirgus Subatē" apmeklētājus priecēja ar gardiem un skaistiem ēdieniem, brīnišķīgu atmosfēru Subates luterāņu baznīcas dārzā, kā arī ar Anda Ķīša un

Ingas Kraševskas muzikālajiem priekšnesumiem. Krāmu tirdziņā varēja atrast brīnišķīgas pērles no senākiem laikiem, kā arī vietējo mājražotāju labumus.

Bebrenē durvis vaļā vēra

divas kafejnīcas – "Dzirnas" un "Grāfienes stāsts", pārsteidzot kafejnīcu viesus ar īpašu kultūras programmu un dažādiem gardumiem. Biedrība "Sēlene" sadarbībā ar fotogrāfu Viktoru

Malaševski un Augšdaugavas novada pašvaldību Bebreņes dzirnavās pulcēja Bebreņes iemīļotā fotogrāfa draugus, radus un talanta cienītājus uz izstādes "Mana Bebrene" atklāšanu. Meistars fotogrāfē jau kopš 16 gadu vecuma, iemūžinot gan dabas ainavas, gan mīļo Bebreņi. Kā saka pats izstādes autors, vislabāk viņam patīk fotografēt cilvēkus, it sevišķi brīžos, kad fotomodelis to nemana. Tad iznāk visdabiskākās un patiesākās fotogrāfijas, ar īstām emocijām.

Fotogrāfs stāsta: "Man ir bijuši visvisādi fotoaparāti, nekas sevišķs jau man nav. Es teikšu tā, fotoaparāts nav pats svarīgākais, nedaudz jau ir, bet ne jau pilnīgi. Manā izstādē ir viena fotogrāfija, kas ir bildēta ar mobilo telefonu, visparastāko viērtālrūni. Vai, apskatot bildes, kāds uzreiz var pateikt, kura ir šī bilde? Nu nevar gan! Šī bilde ne ar ko daudz neatšķiras no pārējām. Svarīgs ir fotogrāfa skatījums, kompozīcija, gaisme, ir ļoti daudz jālasa un jāmācās par fotogrāfēšanu."

Fotogrāfa Viktora Malaševska fotogrāfijas ikdienā var apskatīt arī mājaslapā *manabebrene.lv*, kur meistars regulāri ievieto kādu jaunu fotogrāfiju, var apskatīt arī Bebreņes pasākumu fotoreportāžas.

Mājas kafejnīcu dienu ietvaros kafejnīca "Grāfienes stāsts"

Bebreņes muižā piedāvāja nogaršot visskaistākās kūkas Bebreņē, baudīt zirgu izrādi par mežonīgajiem rietumiem un vizināšanos zirga mugurā, kā arī ļauties burvīgajām saksofona skaņām koncertā muižas pakājē.

Dienas noslēgumā mājas kafejnīcā "Sarmas1" Dvietes pagastā varēja baudīt īstus gardumus – smeķīgo laša zupu, kāpostu tīteņus, kā arī ļaut saldām mākonītim izkust uz mēles. Kafejnīcas saimnieces Viktorija un Dace bija parūpējušās arī par īpaši jautru un izklaidējošu kultūras programmu – Smelteru amatiereteātris "EU!" kafejnīcas apmeklētājus sasmīdināja līdz asarām, arī savējie – Dvietes amatiereteātris "Nebēdnieki" izstāstīja jautru stāstu par pensionāriem un viņu piedzīvojumu ar milzu ķirbi. Akordeonisti Vita un Andris, kā arī vidējās paaudzes deju kopa "Pilskalne" apbūra skatītājus ar jaukiem priekšnesumiem.

Mājas kafejnīcu dienas Sēlijā ar devīzi "Badīgs kā vilks? Piestāj Sēlijas salās!" aizvadītas patiešām skaisti, krāšņi un ar izcilu pēcgaršu. Uz tikšanos nākamgad improvizētajās kafejnīcās!

Teksts, foto: Māra Multiņa

JAUNIEŠI IZZINA MEŽU LVM EKSPEDĪCIJĀS

Augšdaugavas novada Kalupes pagastā jau vairāk kā septiņus gadus norisinās akciju sabiedrības Latvijas valsts meži (LVM) rīkotā "LVM Meža ekspedīcija". Septembra sākumā esošās mācības paredzētas sestajām klasēm, lai skolēni varētu iepazīties gan ar dabas norisēm, gan cilvēka darbībām mežā, kāpēc tās ir nepieciešamas un kā tās palīdz mežam.

Divus kilometrus garā maršrutā jaunieši apstājās desmit pieturas punktos, lai izzinātu, kā tiek atjaunots mežs. Lai varētu orientēties mežā, jaunieši tika iepazīstināti ar dažādu mežaudžu vecumiem – bērniem vajadzēja noteikt, kurš mežs ir jaunaudzē, kurš vidēja vecuma un kurš jau ir pieaudzis mežs. Kā stāstīja LVM Dienvidlatgales Meža apsaimniekošanas plānošanas vadītāja Daiga Ancāne: "Latvijas teritorijas lielāko daļu klāj meži, tāpēc katram Latvijas iedzīvotājam ir jāzina, kā mežu apsaimniekot, vai vismaz tas jāsaprot. Tas arī ir galvenais uzdevums, ko skolēni šajās ekspedīcijās uzzina – gūst priekšstatu, ko mēs mežā darām".

Vienā no pieturas punktiem jaunieši uzzināja, kādu ikdienā izmantojamo priekšmetu ražošanā tiek izmantota koksne vai tās blakusprodukts. Protams, visi zināja, ka apkurē

izmantojamās granulas tiek ražotas no koksnes, arī dažādi kartona vai papīra iepakojumi, bet interesanti bija uzzināt, ka ziepju burbuļu vai aspirīna ražošanā arī tiek izmantotas vielas, kas iegūtas no koksnes.

Skolēni uzzināja veidus, kā var noteikt koka vecumu, to nenožāgējot, piemēram, jaunajām priedītēm var skaitīt mieturus, uzzinot gandrīz precīzu tās gadu skaitu. Mežziņi iepazīstināja jauniešus ar nozīmīgiem faktoriem, kas jaunaudzēs un arī pieaugušā mežā var radīt būtiskus

bojājumus, kā noteikt, vai koks ir vai nav bojāts, un kā var mazināt šo faktoru ietekmi uz kopējo mežu. Bērni varēja iepazīties ar astoņzobu mizgrauža radītajiem postījumiem un redzēt, kā Latvijas valsts meži cīnās ar šo kaitēkli.

Pieturas punktā "Aizsargājama mežu" skolēni uzzināja, kādā veidā mežā tiek aizsargātas retās dzīvnieku, kukaiņu un augu sugas. Piemēram, izcirtumā tiek atstāta neskarta vecāku un lielāku koku grupa, kas palīdz nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos.

Šādas koku grupas tiek atstātas arī tādās vietās, kur aug kāda aizsargājama puķe, atrodas dzīvnieku alas vai aizsargājama putnu ligzdas.

Iepazīstot mežzinātni, bērni mērīja augsnes paraugu pH līmeni, lai noteiktu, vai tā ir atbilstoša koku stādīšanai, kā arī uzzināja, kā tiek izvēlēti koki selekcijai.

Meža attīstības ciklā ļoti nozīmīga ir meža kopšana. Lai koks izaugtu vesels, spēcīgs un kvalitatīvs, tiek veikta meža retināšana. Izzāgētie kokmateriāli tiek izmantoti, piemēram, papīra ražošanā. Jaunieši uzzināja, pēc kāda principa tiek izvēlēti kociņi, kas tiks izzāgēti un kas tiks atstāti augšanai mežā. Tāpat skolēni tika iepazīstināti ar mežkopja aprīkojumu, lai veiksmīgi, droši un kvalitatīvi tiktu paveikts darbs.

Arī mežā nevar iztikt bez zināšanām matemātikā! Skolēni mācījās, kā aprēķināt, vai mežstrādniekiem ir izdevies veiksmīgi atjaunot mežu. Jaunieši rēķināja, cik kociņi aug parauglaukumos, kā arī veidoja kopsavilkumu, vai meža atjaunošana ir noritējusi veiksmīgi.

Pieturas punktā "Plānojam ražu" skolēni iepazīs ar meža zāģēšanas plānošanu. Plānotāji iemācīja jauniešiem metodes, kā var izmērīt koka augstumu, kas ir svarīgs faktors koksnes ražas plānošanas procesā.

Noslēdzošajā pieturas punktā "Būvējam nākotnei"

bērni izmēģināja savus spēkus inženierzinātnēs – uzzināja, vai ir iespējams izveidot tiltu tikai no dēļiem, neizmantojot nevienu naglu vai skrūvi.

Šāda veida ekskursijas sniedz plašu ieskatu, kā tiek strādāts mežā, sniedz priekšstatu par cilvēka veiktajām darbībām mežā un kā tās palīdz tam atjaunoties un augt veselīgam un ražīgam. Ekspedīcija arī sniedz zināšanas, lai lauztu sabiedrībā esošus mītus par mežu kopšanu mūsu valstī.

No Augšdaugavas novada "LVM Meža ekspedīciju" apmeklēja Lāču pamatskola, Ilūkstes Raiņa vidusskola, Špoģu vidusskola, Naujenes, Bīķernieku un Vaboles pamatskola.

Interesanti fakti, ko jaunieši uzzināja ekspedīcijā:

- Latvijas teritorijas lielāko daļu klāj meži – 52-54%.
- Akciju sabiedrība "Latvijas finieris" sadarbībā ar Latvijas valsts mežzinātnes institūta "Silava" zinātniekiem izstrādājuši pārtikas piedevu, kas ražota no bērza mizas – betulīns.
- Astoņzobu mizgrauzis ir ļoti būtisks drauds pieaugušā egļu mežā, bet labvēlīgos laikapstākļos, egle arī pati spēj cīnīties un sevi pasargāt no šī kaitēkļa.
- Lai veidotos ražena audze, 1 hektārā ir jāiestāda 1600 jaunie kociņi.

Teksts, foto: Māra Multiņa

LVM MEŽA EKSPEDĪCIJA

■ UZŅĒMĒJDARBĪBA

NAUJENES PAGASTA UZŅĒMUMS "MEŽA CIKLS" PALĪDZ APSAIMNIEKOT UN ATJAUNOT MEŽUS

Pirms četriem gadiem Naujenes pagastā tika izveidots jauns uzņēmums "Meža cikls", kurš šajā laikā pratis ne vien noturēties mežizstrādes jomā, bet pat veiksmīgi darbojas, gūstot stabilu peļņu.

Uzņēmuma mērķis ir ne tikai sniegt pakalpojumu mežu īpašniekiem, bet arī dalīties ar nepieciešamajām zināšanām, lai radītu iespēju klientiem saņemt maksimālu labumu no sava meža gan šodien, gan ilgtermiņā.

Uzņēmums "Meža cikls" apvieno ilgstošu pieredzi mežizstrādes procesos, piedāvā mežu īpašniekiem pilnu meža apsaimniekošanas ciklu – augsnes sagatavošanu, koku stādīšanu, agrotehniskās kopšanas, koku apstrādi ar aizsarglīdzekļiem, jaunaudžu kopšanu un cirsmu izstrādi, kā arī sniedz dažādus pakalpojumus – mežizstrādi, meža inventarizāciju, kokvedēja un juridiskos pakalpojumus, iepērk apaļkokus, cirsmas, neizstrādātus, pilnībā vai daļēji izstrādātus mežus un augošus kokus.

Uzņēmuma valdes loceklis Jevģenijs Semjonovs stāsta, ka pirms darbu uzsākšanas notiek tikšanās ar meža īpašniekiem

un izrunāti visi jautājumi: "Mēs pastāstām, kas notiek viņu mežā, ko var darīt viņu mežā, kādi tur ir apstākļi. Tad mēs sastādām apsaimniekošanas plānu, saprotam, ko grib īpašnieks, vai viņš vienkārši pārdod cirsmu, vai pārdod īpašumu utt."

Uzņēmums nodrošina visaptverošu atbalstu visā meža pārdošanas procesā, ieskaitot precīzu un profesionālu meža novērtējumu, piedāvā klientiem pilnu mežizstrādes servisu – no sākotnējās meža vērtēšanas līdz teritorijas sakopšanai. Uzņēmumam ir visa nepieciešama specializētā tehnika, lai veiktu mežizstrādi un mežkopību.

"Meža cikls" piedāvā klientiem ne tikai mežizstrādi, bet arī meža atjaunošanu, šiem mērķiem tiek izmantoti sertificēti Latvijas Valsts mežu stādaudzētavās audzēti stādi, uzņēmums pats sagatavo augsni un stāda mežu. "Mēs pēc sevis neatstājam izzāģētu tuksnesi, bet atstājam perspektīvu mežu, kas augs un viņa pievienotā vērtība ar katru gadu augs uz augšu."

Vērot uzņēmuma tehniku darbībā izdodas Naujenes pagastā, kur tiek izkopts mežs, izņemot sliktākos, nekvalitatīvākos kokus un tādejādi dodot iespēju spēcīgākajiem kokiem augt un nobriest. "Īpašnieks pēc noteikta laika jau atkal varēs vērsties savā mežā, bet viņam tas koks būs krietni vērtīgāks, nekā mēs

dabūjam tagad."

Lai meža darījumi tiktu noslēgti, ir nepieciešams sakārtot dažādas formalitātes, taču klientam par to galva nav jālauza. "Meža cikls" ir speciālisti, kuri ātri profesionāli sagatavos nepieciešamos dokumentus, piemēram robežplānus, īpašuma sadalīšanas un mantojuma kārtošanas dokumentus u.c.

"Mums ir pamatdarbinieki, kas

visu laiku strādā "Meža ciklā", tie varētu būt kādi 20-25, visu laiku mainās. Tie ir meža mašīnu operatori, šoferi, ofisa darbinieki, meistari un visi pārējie, kas saistīti ar meža nozari. Mēs arī piesaistām daudz apakšuzņēmēju, ar kuriem mēs veicam mežkopības darbus. Mums ir arī savi darbinieki mežkopībā. Kopā tie varētu būt 60 – 70 cilvēki sezonā, bet skaits visu laiku mainās atkarībā no

sezonas un ko mēs darām."

Naujēnietis Jevģenijs zināšanas mežu apsaimniekošanā guvis Ogres tehnikumā un dažādosursos, kopā ar draugiem sācis izkopt mežus un stādīt jaunaudzes, sapratis, ka meža nozare ir perspektīva un tā izveidojis uzņēmumu. "Palēnām sākām strādāt, piesaistījām Ogres tehnikuma audzēkņus un šodien mums strādā Latvijā vieni no labākajiem operatoriem," atzīst uzņēmējs.

Lai arī mežizstrādes joma nav viegla un pastāv liela konkurence, uzņēmums "Meža cikls" veiksmīgi attīstās un strādā ar peļņu. Pirms diviem gadiem uzņēmuma gada apgrozījums pārsniedza 2 miljonus eiro apgrozījums, pērn tie bija 4,8 miljoni, bet šogad vasaras nogalē jau sasniedza 3,8 miljonus eiro. Peļņu uzņēmums iegulda attīstībā, iegādājas specializēto tehniku. Gadā uzņēmums apsaimnieko 4000 ha meža, bet pašu īpašumā ir pāri 200 ha meža.

Par veiksmes atslēgu Jevģenijs Semjonovs uzskata zināšanas, spēju komunicēt ar klientiem un partneriem, godīgo attieksmi pret meža īpašniekiem un kvalitatīvu darbu: "Vienkārši ir jāiet un jādara."

***

Uzņēmums "Meža cikls" šogad izvirzīts konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada pakalpojumu sniedzējs".

Teksts, foto: Inese Minova

LAUKU VEIKALIŅŠ - NOZĪMĪGAS KRUSTCELES PAGASTĀ

Vai var tukšās telpās ierīkot veikalu triju dienu laikā? Izrādās, var. To pierādīja Līksnas pagasta uzņēmēja leva Kudiņa, kura pirms diviem gadiem Līksnas draudzes ēkā blakus dievnamam atvēra veikalu.

Pieredze tirdzniecībā levai bija jau iepriekš. Pirms septiņiem gadiem viņas ģimene iegādājās kafējnicu "Virāža" Līksnas pagastā. Sākotnēji gan bijusi doma to pirkt kā māju dzīvošanai, jo ģimenē ienāca dvīņu meitenes, iepriekšējā dzīvesvietā bija kļuvis par šauru. Tā kā kafējnicā jau iepriekš atradies neliels veikaliņš, kas vietējiem bijis ļoti vajadzīgs, leva nolēma to atjaunot. Tad arī dzima levas ģimenes uzņēmums SIA "Jumond IT" un uzsāka ģimenei jauna uzņēmējdarbības joma – mazumtirdzniecība. Pamazām sāka piepildīties arī kafējnicas banketu zāle, kur tiek klāti galdi dažādiem pasākumiem – kāzām, jubilejām un bērēm.

Pirms diviem gadiem Līksnas draudzes prāvests Jānis Kolns uzrunāja levu atvērt vēl vienu veikalu draudzei piederošā ēkā blakus dievnamam, kur iepriekšējais uzņēmējs bija izbeidzis savu darbību.

"Prāvests mums piedāvāja šeit atvērt veikalu, es domāju droši vien kā vietējam uzņēmējam, atbalstot vietējo.

Es nodomāju – tāds interesants izaicinājums. Nu kāpēc gan ne?" saka uzņēmēja.

Vietējiem jau tika paziņots, kurā datumā tiks atvērts veikals, bet ar ēkas pārņemšanu no iepriekšējā nomnieka tik raiti neveicās, tāpēc veikala iekārtošanai līdz nosolītajam datumam bija atlikušas vien trīs dienas. Taču leva noteikti nav no tiem, kas nolaidīs rokas. Talkā tika saukti draugi un radi.

"Kad mēs dabūjām šīs telpas, tad bija zvans visiem draugiem. Viens ir elektriķis, brālis nodarbojas ar drošības sistēmām, viņi visi vienkārši brīnumainā kārtā atsaucās, atlika savas darbus un brauca mums palīgā. Vīra draugi brauca palīgā, nesa visas smagās tehnikas, vitrīnas, ledusskapjus. Visu pa nakti šeit skrūvējām, likām kopā, pārdevēji iznāca darbā, salika visas preces plauktos, apmēram tā tas notika," atceras leva.

Pašlaik veikalā izveidots plašs preču sortiments, kas nu lauku cilvēkiem vajadzīgs. Te var nopirkt arī barību mājlopiem, dāvanu kādam pasākumam vai uzklāt galdu viesībām. leva plāno ar laiku piedāvāt pircējiem arī vietējo mājražotāju produkciju un labprāt uz klausīs ikvienu piedāvājumu no vietējiem ražotājiem.

Tā kā vasarā Līksnu apmeklē daudz tūristu, kas iegriežas arī dievnamā un veikalā, levai ir ideja te izvietot stendu ar novada tūrisma bukletiem.

Jāteic, ka divu gadu laikā veikala ēka pamazām mainās arī vizuāli. Pērn ar Augšdaugavas novada pašvaldības finansiālu atbalstu un draudzes iesaisti uzsākta jumta nomainīšana veikala ēkai. Šogad sadarbībā ar prāvestu un draudzi tika nomainīti logi, ieklāts bruģis pie veikala, tādejādi sakārtojot gan pašu ēku, gan tās apkārtni.

Lauku veikals ir gluži kā krustceles, kur cilvēki nāk

aprunāties, uzzināt pagasta jaunumus, tāpēc esot doma pie veikala ar laiku izveidot terasi, kur var apsēsties un iemalkot kafiju.

"Manuprāt, lauku veikaliņš ir tāds nozīmīgs punkts pagastā, varētu teikt – kā tāda vietējā avīze, kur vienmēr visi nāk uzzināt jaunumus. Ja ir kāda runa pagastā, bet līdz galam nekas nav zināms, tad visi domā, ka pārdevējs noteikti

zinās, lai gan ne vienmēr tā ir. Protams, cilvēki nāk šeit socializēties, parunāties, īpaši vecāki cilvēki, kuri, iespējams, ir vientuļāki. Viņi ne tikai iepērkas, bet arī aprunājas ar pārdevēju. Lauku veikals – tas ir savādāk nekā pilsētā, tas ir vairāk personalizēts, arī prece ir vairāk tāda, kādu vajag tieši vietējiem iedzīvotājiem. Nevis tas, ko es gribu ielikt plauktā, bet tas, ko viņi vēlas," saka leva Kudiņa.

levas ģimenes uzņēmums nodarbojas ne tikai ar mazumtirdzniecību, bet piedāvā iedzīvotājiem arī klāt galdus dažādām viesībām un pasākumiem. Gatavošanas prasmes leva apguvusi, strādājot savulaik restorānā par pavāri.

"Tā bija brīnišķīga pieredze, kas noder šodien. Es varu palīdzēt pavāram sastādīt ēdienkarti, zinu, kā visam jābūt, kā jāizskatās."

leva gan atzīst, ka galdu klāšana tomēr esot vairāk vaļasprieks nevis ģimenes uzņēmuma pamatnodarbošanās.

"Bet tas ir tāds patīkams hobijs, tu redzi to darba rezultātu, ka cilvēki ir priecīgi, ka tev ir skaisti uzklāts galds, ka tie ir svētki un tas dod lielu gandarījumu."

***

SIA "Jumond IT" šogad izvirzīta konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada tirgotājs".

Teksts, foto: Inese Minova

ZEMNIEKU SAIMNIECĪBĀ "BURTNIEKI" KALTĒ AUGĻUS BALZAMA RAŽOŠANAI

Pašā Lietuvas pierobežā, Demenes pagastā, jau vairāk nekā 30 gadus saimnieko Henrihs Kondratovičs, kura bioloģiskajā zemnieku saimniecībā "Burtņieki" aug graudaugi un tiek kaltēti augļi un ogas, kas vēlāk tiek izmantoti Latvijas balzama produkcijas ražošanā.

Saimniecības vēsture ir gan krietni senāka, tā izveidota 1913. gadā un izgājusi garu izaugsmes posmu lauksaimniecības nozarē, nodarbojoties ar augkopību, lopkopību un biškopību.

"Mani senči atbrauca no Varšavas, nopirka šeit zemi, un kopš tā laika arī viss sākās. Vecvectēvs, vēlāk vecmāmiņa, tad tēvs. Vecmāmiņai bija trīs dēli. Es uzņēmos atbildību par visu šo zemi un tagad turpinu," saka Henrihs Kondratovičs.

Zemnieku saimniecība "Burtņieki" apsaimnieko 140 hektārus zemes, sagatavo sienu, bet 30 hektāros aug graudaugi, ko saimnieks pārdod vietējām saimniecībām, kur tiek turēti lopī. Graudu iepirkuma cenas esot ļoti zemas, izdzīvot pagaidām palīdzot subsīdijas.

Pašu vajadzībām audzē vistas un kopj bišu dravu.

Saimniecībā ir nodarbināti divi strādnieki, bet lielākoties visus darbus veic pats saimnieks. Turklāt dodas talkā arī citiem lauksaimniekiem. "Tehnika ir,

palīdzu vietējiem iedzīvotājiem, grozāmiēs, pelnām, kādi tagad ir varianti."

Viens no galvenajiem iztikas avotiem ir kaltētu augļu un ogu realizācija. Pirms 30 gadiem zemnieks pamēģinājis kaltēt,

viss sanācis, noslēdzis līgumu ar Latvijas Balzamu, ar kuru sadarbojas jau gadiem.

Kalti Henrihs uzmeistarojis pats. Tā tiek darbināta ar malku, nekas sarežģīts tas neesot. Sākumā gan viss bijis roku darbs, šķēlējis ābolus ar kāpostu rīvi, šis process aizņēmis visu dienu. Tagad tas aizņem vien pāris stundas, jo radnieks uzmeistarojis iekārtu ābolu šķēlēšanai. Zemnieks palasījis dažādos avotos visu par ābolu un ogu kaltēšanu, kādai jābūt temperatūrai, kā visu pareizi jādara. Viņš parāda, kā tas darbojas dzīvē. Āboli tiek bērti iekārtā, kas tos ātri sagriež daivās. Sagrieztie āboli tiek bērti uz lieliem sietiem, ievietoti kaltē, kur žūst divas dienas. Paštaisītajā kaltē var ievietot 150 sietus ar augļiem vai ogām. Vienā reizē var pārstrādāt pusotru tonnu ābolu, gatavās produkcijas iznāk ap 150 kg. Gatavai produkcijai ir nepieciešamie kvalitātes standartu atbilstības sertifikāti.

Sezonas laikā Henrihs pārstrādā aptuveni 100 tonnas ābolu. Augļus lasa gan paša dārzā, gan iepērk no vietējiem iedzīvotājiem un bioloģiskām saimniecībām. Arī mežā lasītās mellenes uzņēmējs iepērk no iedzīvotājiem. Šogad melleņu raža esot bijusi sliktā, jo vasara

bija karsta un sausa. Toties par ābolu trūkumu gan nevarot sūdzēties, arī iedzīvotājiem prieks, ka āboli nav jāmet mēslainē, bet var pat nopelnīt.

"Šogad ābolu ļoti daudz, krīt nost, pat zarus lauza, zari bija kā nobērti."

Āboli ražo ik pēc gada, šogad ir vienā saimniecībā, pēc gada citā. Man pietiek."

Henrihs atzīst, ka laukos darbi nebeidzas nekad. Tiklīdz novākta raža un beigusi darboties augļu kalte, sākas ziemāju sēšana un malkas gatavošana jaunajai sezonai. Lai arī zemnieka darbs neesot viegls, bet iztikt var un pat atpūtai nopelnīt, teic saimnieks.

"Zemnieku saimniecībā nav tā, ka neko nedari. Zāle jānopļauj, tas un tas jāizdara. Visu laiku ir ko darīt."

Savai zemnieku saimniecībai Henrihs izveidojis arī mājaslapu internetā

bio-burtņieki.lv, kur var atrast galveno informāciju par saimniecības darbības virzieniem un piedāvāto produkciju.

***

Zemnieku saimniecība "Burtņieki" šogad izvirzīta konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada lauksaimnieks".

Teksts, foto: Inese Minova

AMATNIECĪBA

LĪKSNAS PAGASTĀ ATKAL KLAUDZ SMĒDES ĀMURS

Līksnas pagastā pamazām atdzimst senais kalēja arods, un dzīvība atgriezies bijušajā Tiltu skolas ēkā, kas, šķita, jau bija lemta bojāejai. Ēkas pagalmā lepnī plīvo Latgales karogs, bet klusumu ik pa laikam iztraucē āmura klaudzieni kalēja darbnīcā, kur saimnieko Edgars Vronskis.

Sapņi par savu kalēja darbnīcu Edgars lolojis jau sen. Pirms četriem gadiem abi ar sievu Oksanu iegādājušies veco skolas ēku, kurai uz jumta jau kuploja bērzi. Ātros tempos ēka tika glābta no iznīcības, gada laikā te izveidota kalēja darbnīca, bet pašlaik top mākslas studija Oksanai.

Vronsku radošā ģimene ir pazīstama ne tikai Latgalē. Mākslinieki kopā daudz ceļo, piedalās izstādēs, festivālos un meistarklasēs un labprāt dalās ar savu pieredzi gan Latvijā, gan ārzemēs. Abus bieži var satikt dažādos svētkos un vērot kalēja darbu. Savas kalēja prasmes Edgars nodod dēlam Gļebam.

Edgars Vronskis pēc profesijas ir atslēdznieks, kādu laiku strādājis Lokomotīvu remonta rūpnīcā Daugavpilī, bet kalēja arodam pievērsies pirms gadiem 20, kad satīcis dzīvesbiedri Oksanu, ko pats sauc par savu mūzu. Tieši viņa, būdama māksliniece, veido skices topošajiem darbiem.

Edgars Vronskis stāsta, ka saņēmis pirmo pasūtījumu – izveidot kaltas mēbeles, taču tolaik viņam vēl nav bijis smēdes. Oksana izveidoja skici, bet viņš pirmo darbu izgatavojis uz mangāla vasarnīcā.

Kalēja amata prasmi Edgars ir apguvis Rīgā pie sava skolotāja Viļņa Vanceviča un ieguvis meistara diplomu. Tas māksliniekam ļauj mācīt kalēja arodu arī citiem. Vronsku

ģimene izveidoja kalēju studiju Daugavpilī, kur 20 gadu garumā Edgars izkopa un pilnveidoja savas kalēja prasmes. Bet nu nolēmuši turpināt darbošanos Līksnas pagastā.

Edgars kāj funkcionālus un mākslinieciskus metāla izstrādājumus, pieņem individuālus pasūtījumus, piedalās dažādu objektu restaurēšanā, rīko meistarklases un pasākumus amata brāļiem

no Latvijas un ārzemēm, aktīvi piedalās kalēju pasākumos. Kalēja meistardarbus var iegādāties dažādos gadatirgos.

"Esmu kalējs. Veidoju visdažādākās lietas, arī saimniecībai, remontēju pļaujmašīnas. Veidojam arī mākslu, piedalos izstādēs," saka meistars.

Šādu amata meistarū Latvijā nav daudz. Metāla kalumu pieprasījums ir liels, kalējs pēc pasūtījuma izgatavo traukus, virtuves piederumus, dizaina un interjera elementus, būvkalumus un būvinstrumentus, kvalitatīvus mednieku pavāru nažus un daudzas citas lietas. Pie meistara var vērsties arī gadījumā, ja nepieciešams profesionāli uzasināt nazi. Īpaši ir mākslinieciskie kalumi, kuru skices veido Oksana. Kalēja paveikto darbu sarakstā rindojas arī teju visu konfesiju baznīcu restaurēšanas darbi.

Raiņa mājā Berķenelē kalnā atrodas Edgara un Oksanas veidotais Raiņa daiļradei veltītais vides objekts „Saulē uz rokām”.

Edgars atzīst, ka ikviens projekts ir gan sarežģīts, gan interesants. Reti gadās garlaicīgi darbi, taču tādi arī esot.

Vronsku ģimene ir iesaistījies Līksnas pagasta dzīvē, sadarbojas ar pašvaldību un atbalsta pasākumus. Šogad viens no Līgo rallija pieturas punktiem bija tieši Edgara darbnīca, kur ikviens varēja pielikt roku smēdes āmuram.

"Taisīju laukā šovu, rādīju cilvēkiem. Kalām skavas, man vajag daudz skavu, cilvēki kala skavas un skaldīja malku," smejas Edgars.

Kalēja darbnīcā valda kārtība, viņš ievēro dažādus senču ticējumus un tur kalvi par svētu vietu, te nedrīkst slikti runāt, mest drizas, uz laktas nedrīkst sēdēt un uz tās pa nakti nedrīkst atstāt āmuru, jo tad nākšot velni kalt. Visus velnus kalējs gan esot izdzinis un gaida ciemiņus, kas nāks kalt dažādas lietišas. Viņiem saimnieki stāsta par ēkas vēsturi, demonstrē kalēja amatu, ļauj iemēģināt roku un izkalt sev kādu priekšmetu, piemēram laimes monētu ar Latgales simboliku.

Iedvesmu Edgars Vronskis meklē dabā, bieži dodas pie likteņupes Daugavas, kurai paklanās un burtiski smeļas idejas no tās dzelmes. Tāpat iedvesmu rod vietējās folkmetāla grupas Varang Nord mūzikā. Šai grupai palīdz izgatavot instrumentus.

Lai arī Edgars teic, ka katrs ir pats savas laimes kalējs, tomēr laimes naglu vai monētu var izkalt par piemiņu.

"Šeit mana dzīve pailē. Es kaļu laimi, sev, ģimenei, citiem, kam vajag."

***

Edgars Vronskis šogad izvirzīts konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada amatnieks".

Teksts: Inese Minova

AMATNIECĪBA

DACE TEIVĀNE TURPINA SAVU SENČU AUŠANAS TRADĪCIJAS

Līksnas pagasta rokdarbniece Dace Teivāne ir viena no nedaudzajām, kura mūsdienās turpina saglabāt jostu aušanas tradīcijas Augšdaugavas novadā. Ar īpašu gandarījumu un lepnumu Dace Teivāne popularizē jostu aušanas mākslu meistarklasēs un izstādēs. Audējas darbi ir bijuši skatāmi vairākās izstādēs novada pagastos. Ar Daces austajām jostām rotājas novada dziesmu un deju kolektīvu dalībnieki.

Mīlestību uz rokdarbiem Dace manto jau trešajā paaudzē. Gan viņas vecmamma Anna Vanaga, gan mamma Valentīna Kurtiša bija izcilas rokdarbnieces: auda segas, galdautus un dvieļus, izšuva, adīja, tamborēja un šuva.

"Aušana man ir asinīs, jo mana vecmamma auda, viņa dzimusi 1907. gadā, tajos laikos vajadzēja aust, dzīvojot laukos. Un mana mamma arī to mantoja," saka audēja.

Dace Teivāne ir dzimusi Vabolē, vēlāk ģimene pārcēlās uz Kalupī, kur Dace mācījās astoņgadīgajā skolā. Jau no agras bērnības Dace tika

radināta darināt rokdarbus. Vecmamma un mamma stingrā uzraudzībā viņai vajadzēja satīt vilnas dzijas šķeteri kamolā vai ziemā satīt ar ratiņa palīdzību uz saiviņu kociņiem krāsainos vilnas dzijas pavedienus. Paaugoties lielākai, Dacei atļāva reizēm iesēties stellēs un noaust kādu gabaliņu audekla.

Profesionālos aušanas aroda pamatus Dace ieguva Rēzeknes Lietišķās mākslas vidusskolas audēju nodaļā. Vairākus gadus viņa strādāja Līksnas kolhozā par mākslinieci – noformētāju, taču šis darbs neesot gājis pie sirds.

Savu audējas karjeru viņa uzsāka Radošās apvienības

"Daiļrade" Daugavpils filiālē. "Tur es audu dažādus dekoratīvos spilventiņus, galdautus, dažādas linu sedziņas. Un tad 1998. gadā bija Daiļradei liels jostu pasūtījums, pamēģināju jostas, vajadzēja atcerēties, ko skolā mācīja. Pirmās jostas tapa lielajās stellēs, visi brīnījās, kas atnāca ciemos, – lielas stelles un tāds mazs darbiņš! Un tad man palaimējās iegādāties šīs mazās stellītes, tās atbraukušas no Limbažu rajona. Vīrs bija priecīgs, ka lielās stelles iznesa, varēja vismaz sekciju ielikt."

Šajos gados Daces noausto jostu kopējais garums mērāms jau kilometriem. Jostas tiek darinātas dažādās tehnikās – adītas, pītas, celu jostas, taču vispopulārākās ir austās jostas.

Audēja izrāda lielu jostu kolekciju. Pašas pirmās bijušas adītās jostas, tās senāk izmantotas, lai savīstītu mazu bērnu, jo ir elastīgas. Tālāk seko pītas jostas, bet tās nav tik populāras. Vispieprasītākās esot rakstainās jostas, tās atšķiras ar rakstu skaitu – ir jostas ar vienu vai vairākiem rakstiem. Katrai jostai ir atšķirīgas maliņas. Pati pazīstamākā un populārākā ir Lielvārdes josta, kas ir gana plata ar daudziem rakstiem.

Audējai piemīt no dzimtas mantota un izkopta krāsu un kompozīcijas izjūta, mākslinieciskās un tehniskās prasmes.

Ne viens vien deju kolektīvs no Latgales un mūsu novada ir piedalījies Dziesmu un deju

svētkos Daces austajās jostās. Līdztekus jostām Dace auž arī tautiskas prievītes un jostas kristībām, vada meistarklases, ierādot novada sievietēm jostu aušanas pamatus, bet jauniešiem māca aust rokas sprādzes un prievītes.

Daces rokdarbu klāstā ir arī grīdceļiņi un plecu lakati. Tos savulaik audusi arī pašas mamma. Audēja stāsta, ka mamma lakatos izmantojusi pamīšus zilo, sarkano un zaļo toni. Arī viņa iecerējusi darināt līdzīgu lakatu, kādu kādreiz auda mamma.

Audējas istabas rotā niedru puzuri. Tas ir viens no audējas vaļaspriekiem, kas gan nav viegls, jo niedres jāsavāc lielā daudzumā un tām jāizgriež tikai vidējā daļa, kas der darinājumiem. Līksnā pirms laika varēja aplūkot puzuru izstādi, bet tagad tie rotā Skrindu dzimtas muzeja telpas.

Dace Teivāne aktīvi darbojas Līksnas aktīvo sieviešu apvienībā "Saules taka", kur vada gan meistarklases, gan iesaistās dažādos pasākumos.

Gan šai apvienībai, gan deju kolektīviem ir uzaudusi karogus, tāds tapis arī savai Teivānu dzimtai.

Teksts: Inese Minova

BIEDRĪBA

VABOLE – ATRADUMS VĒSTURNIEKIEM

Vabole ir viena no leģendām un noslēpumiem apvītākajām vietām Augšdaugavas novadā, kur risinājušies aizraujoši vēsturiski notikumi. Tieši no Vaboles nāk izcilie Latgales garīgās Atmosdas kustības darbinieki brāļi Skrindas, kuriem veltīts muzejs Vabolē. Bet vēl senāk te dzīvojuši grāfi Plāterī-Zībergi, kuru dzīves gaitas cenšas pētīt un izziņāt pirms astoņiem gadiem izveidotā biedrība LIXTEN, kura sev par nosaukumu izvēlējusies seno Līksnas nosaukumu.

Biedrības LIXTEN vadītāja, Skrindu dzimtas muzeja vecākā speciāliste Ilze Ozoliņa skaidro, ka ideja veidot biedrību radusies kādā pasākumā, kur pulcējušies daudzi vēsturnieki, novadpētnieki un vēstures entuziasti no Vaboles, Mežciema un Līksnas. Viņus visus vienojusi viena tēma – grāfi Plāterī-Zībergi, kā arī kultūrvēsturiskais mantojums Vabolē, Līksnā, Nīcgālē un Kalupē. *"Nolēmām, ka viena galva var daudz izdarīt, bet vēl labāk, ja šo galvu daudz, roku daudz. Un tā mēs kā komanda 14 cilvēku sastāvā arī darbojamies,"* saka Ilze.

Biedrības galvenais virziens ir pētniecība, un tieši grāfu dzimtas izpētei bija veltīts pirmais lielais darbs, kā rezultātā sadarbībā ar Skrindu dzimtas muzeju tapa ceļojošā izstāde

par grāfu Plāteru – Zībergu kultūrvēsturisko mantojumu novadā.

Ar to grāfu dzimtas izpēte nebeidzās. Biedrībai izveidojusies cieša draudzība ar Emīlijas Plāteres biedrību Lietuvā. Informācija par grāfiem tiek meklēta arī citu valstu arhīvos. Biedrība LIXTEN rīko ekspedīcijas, kuru rezultātā tiek atrasti dažādi ar grāfiem saistīti priekšmeti un stāsti.

Ilze rāda kādu buka ragu no muzeja krājumiem, kas savulaik piederējis Vaboles muižas grāfam. *"Grāfi bija mednieki, un tieši Vaboles grāfam bija tāds untums, ka nomedīto dzīvnieku ragus viņš kolekcionēja kaut kur muižā. Šis buciņa rags bija pielikts pie muižkunga krēsla. Cik bija ērti sēdēt, nezinu, te jau caurumiņš izveidojies, diemžēl pats krēsls nav saglabājies, bet šis ir oriģinālais artefakts."*

Ekspedīciju rezultātā muzeja krājumos nonācis unikāls dokuments no Ilūkstes apriņķa, uz kura var redzēt grāfa Plātera oriģinālo zīmogu un ģerboni. Bet Polijas arhīvos uzziets stāsts par Slobodas ciemu Vabolē.

"Grāfiene bija uztaisījusi ciemu ar nosaukumu Slobodka jaunavam, kas bija kritušas kaunā no muižnieka un viņam bija piedzimuši bērni. Grāfiene bija sataisījusi veselu tādu ciematu, kur šis jaunkundzes dzīvoja, kur bija šie bērniņi skoloti. Tas tāds interesants moments."

Pērn Vabolē viesojās

televīzijas raidījums "Tas notika šeit", vēsturniece Inna Gīle pētīja stāstu par grāfu Plāteru-Zībergu dēlu Ireneju, kurš bija piedzimis bez rokām, bet, neskatoties uz to, kļuva par pasaulē pazīstamu rakstnieku, mākslas un dokumentālu filmu režisoru. Pēc raidījuma muzejs no kāda grāmatu kolekcionāra saņēma unikālu dāvanu – Ireneja Plātera ar kājām sarakstīto oriģinālo grāmatu "Dzīve bez

rokām" poļu valodā. Šī grāmata ir viens no retajiem avotiem, kas stāsta par sen nodegušo muižu un dzīvi tajā. Pašlaik ar pašvaldības atbalstu biedrība īsteno ieceri par grāmatas tulkošanu latviešu valodā.

Biedrība ir izveidojusi ceļojošo izstādi par Līksnas, Vaboles, Kalupes un Nīcgales pagastu vēsturi, kas tika eksponēta arī Lietuvā.

Sadarbībā ar Skrindu dzimtas

muzeju īstenots projekts "Latgales virtuves garša", kas stāsta par ēdienu gatavošanas tradīcijām vietējo iedzīvotāju ģimenēs.

Viens no lielākajiem biedrības veikumiem ir izstāde, kas veltīta Līksnas katoļu dievnama 110 gadu jubilejai. Ekspedīciju laikā iegūti ne tikai vērtīgi materiāli izstādei, bet arī izveidota unikāla ar rokām darinātu priesteru tērpu kolekcija, kas glabājas Skrindu dzimtas muzejā.

Biedrība rūpējas arī par vietējo novadnieku pierakstītajām atmiņām. 2019. gadā tika izdota mākslinieka Jāņa Svenča dzejas grāmata "Gadu ritumā", 2017. gadā ar pašvaldības atbalstu izgatavots līksnieša Jura Vanaga grāmatas "Dzimtajā pusē. Stāsti par Pļavu Vonogu Ļaudīm" manuskripts.

Pašlaik biedrība īsteno vēl vienu projektu ar pašvaldības atbalstu un restaurē senu solu, kas piederējis brāļiem Skrindām. Ilze Ozoliņa atzīst, ka biedrība pie šiem projektiem neapstāties, jo esot vēl daudz visa, ko stāstīt un rādīt gan Latgales, gan Augšdaugavas novada iedzīvotājiem. *"Vēl ir vēsturiski stāsti, kas mums ir jāizpēta un jāparāda citiem."*

***

Biedrība LIXTEN šogad izvirzīta konkursa "Saimnieks 2024" nominācijā "Gada rosīgākā biedrība".

Teksts, foto: Inese Minova

REIŅU ĢIMENES ZALIE PIRKSTIŅI

Reiņu ģimenē visiem ir zaļie pirkstiņi un patiesa vēlme strādāt un attīstīties. To pierāda fakts, ka jau sesto gadu viņi priecē llūkstes iedzīvotājus un ciemiņus ar saviem ziediem, ko var redzēt gan llūkstes ielās, gan māju pagalmos. Liekot roku uz sirds, var teikt, ka Reiņu ģimene ir viena no aktīvākajām un darbīgākajām ģimenēm llūkstē. Neviens netic, ka ir iespējams audzēt puķes tik lielā apjomā un, it sevišķi, gandrīz pašā llūkstes centrā, bet šī ģimene pierāda – var gan!

Reiņu ģimenei piederošais uzņēmums IK ARIŽ-D piedāvā iegādāties stādus savai mājai – sākot no zaļumiem agrā pavasarī līdz pat krizantēmām rudenī.

“Principā mums ir stādi, ziedi, vairāk uz ziediem. Pavasara periodā atkal tomātu stādi, paprikas, kabači, ķirbji, pārējais. No sīkumiem pētersīļi, piparmētras, kā zāles visādas. Pēc projekta mums iet atkal uz rudenī kartupeļi, lauciņš ar kartupeļiem, tos mēs arī realizējam, lūk tāda mums nodarbošanās,” stāsta Andris Reinis.

Saimnieks teic, ka tā nopietni četriem gadiem, pamazām tirgošanas lietai piegājuši pirms paplašinot savu darbību un

uzstādot siltumnīcas. Šogad uzņēmums uzstādīs jaunu siltumnīcu, tādā veidā papildinot savu piedāvājumu pircējiem.

Uzņēmumam sezona sākas jau februārī, kad sākas pirmie sēšanas un stādīšanas darbi – viss sākas ar zaļumiem – sīpolloki, salāti, dilles, pētersīļi, pēc tam paprika, tomāti, citi stādi un visbeidzot puķes. Uzņēmums ARIŽ-D iepērk tikai kvalitatīvas profesionālās sēklas, lai rezultātā būtu spēcīgs stāds ar augstu ražu. Iespējams, šie stādi būs nedaudz augstākā cenā nekā tirgū, tomēr saimnieki ir pārliecināti, ka pārdotie stādi izaugs, dos kārtīgu ražu. Kā teic saimnieks, sēklas tiek pirktas kā priekš sevis – labākās, jo zina, ka rezultātā būs pilns ar garšīgiem tomātiem.

Reiņu ģimene sadarbojas gan ar vietējiem uzņēmumiem, piemēram, kafējnīcu “Saules pakavs” llūkstē, kas iepērk zaļumus, tomātus, kartupeļus, gan ar Augšdaugavas novada pašvaldību, padarot llūkstes pilsētu skaistāku. Reiņu uzņēmuma skaistos ziedus var redzēt pilsētas apstādījumos.

“llūkstes teritorijā, visas vāzes, viss ir no mūsu

siltumnīcām. Tas, kas lielajos podos, stāv siltumnīcā, ir tādi ieliktni. Visa tā arka, kas centrā, arī stāv siltumnīcās. Kad pienāk laiks, viņu saskrūvē, jau gatavu aizvedam, saskrūvējam maija vidū, kad beidzas visi pārsteigumi ar laikiem, tad jau liekam virsū,” stāsta Andris Reinis.

Uzņēmumu ARIŽ-D var satikt teju visos apkārtnes tirdziņos, noteikti katru sestdienu llūkstē viņi piedalās iknedēļas tirgū. Saimnieki labprāt uzņem pircējus arī pie sevis mājās, ļauj klientiem apskatīties siltumnīcas un piedāvājumu. Uzņēmums ir izveidojis savu Facebook lapu llūkstes ziedu siltumnīca, kur var redzēt aktuālo piedāvājumu un jaunumus, kā arī klientu iesūtītās fotogrāfijas, kā Reiņu ģimenes audzētie stādi priecē pircējus.

***

Uzņēmums IK ARIŽ-D šogad izvirzīts konkursa “Saimnieks 2024” nominācijā “Gada zaļākais uzņēmums”.

Teksts, foto: Māra Multiņa

IZBAUDĪT ATPŪTU BARONA FON ETINGENA ĪPAŠUMĀ KALKŪNĒ

Kalkūnes pagastā 19. gadsimtā ir saimniekojis vācu barons Augusts Georgs Frīdrihs fon Etingens, kurš rūpējies par vietējo iedzīvotāju labklājību un izglītību. Pagasta centrā ir saglabājusies viņa muiža, kas stāv tukša un nav pieejama apskatei. Bet bijušie zirgu stalli gadu gaitā sadrupa un izea krūmos.

Kalkūniete Svetlana Smirnova, dzīvojot blakusmājā, jau kopš bērnības ar skumjām noraudzījies uz postažu stalla drupas un allaž vēlējusies izpētīt šo vietu, tāpēc kādu dienu nolēma rīkoties un glābt to, kas vēl glābjams.

Svetlana gluži vai ieleksi aizejošā vilcienā, uz ātru roku uzrakstot biznesa plānu un saņemot Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu projektā uzņēmējdarbības uzsākšanai. Kopā ar vīru viņa sakopa un labiekārtoja stalla teritoriju, izveidoja lapeni. Pirms dažiem gadiem viņa izveidoja biedrību “Kalkuna Nova”, ar kuras starpniecību izdodas piesaistīt finansējumu savām idejām. Ar Augšdaugavas novada pašvaldības atbalstu izveidoja āra standus, kuros apkopota Kalkūnes pagasta un muižas vēsture, izbūvēja “zaļo” skatuvi, lai var rīkot brīvdabas teātra izrādes.

Jaunajai kultūrvietai Svetlana izvēlējusies nosaukumu “Augustplatz” par

godu Kalkūnes baronam.

Svetlana stāsta, ka barona laikā muiža Kalkūnē bijusi ļoti attīstīta. “Savulaik viņam šeit bija maza Vācija, visalietvedība un grāmatvedība bija vācu valodā. Barons atvēra vācu skolu, kuru apmeklēja mūsu Rainis, kurš tepat Berķenelē dzīvoja. Barons uzcēla arī vairākas baznīcas un tiltu pāri Lauceses upei, kas diemžēl vairs nav saglabāties. Trīs gadus Augusts fon Etingens bija pat Rīgas pilsētas mērs.”

Zirgu stalla drupas Svetlana iekonservēja, lai pasargātu no tālākas sabrukšanas, izvāca visus gruzus, mamma palīdzēja apzaļumot teritoriju. Par to, ka šajā vietā jau bija izveidojušies džungļi un auga latvāņi, liecina vien fotogrāfijas albūmā.

“Tagad, uz to visu skatoties, es domāju – es esmu traka,” smejas Svetlana.

Viņa zina stāstīt daudzus interesantus faktus par Kalkūnes pagastu. Šeit savulaik atradās ķieģeļu rūpnīca, kur ražots celtniecības materiāls Dinaburgas cietokšņa neieņemamajām sienām. Svetlana ir savākusi nelielu seno ķieģeļu kolekciju. Pats vecākais eksponāts datēts ar 1846. gadu un nāk no Daugavpils cietokšņa.

Atpūtas vietas rozīnīte ir mini ceptuve, kur top brīnumgardas skursteņkūkas. Gatavošana ir viena no Svetlanas mīļākajām nodarbēm. Skursteņkūku ideju noskatījusi ceļojumu laikā, to tradīcijas nāk no Ungārijas, Rumānijas un Čehijas. Mobilo ceptuvi izgatavoja Svetlanas

vīrs, to var piekabināt automašīnai un doties uz kādiem pasākumiem citviet, kur ir elektrības pieslēgums. Apmeklētāji var klātienē vērot kūku tapšanas procesu. Svetlana pamazām pilnveido kūku garšu, tās cep gan saldās, gan sāļās un piedāvā ar dažādiem pildījumiem.

“Augustplatz” ir iecienīta vieta Mājas kafējnīcu dienās, kad te var baudīt vietējo saimnieču gardumus.

Biedrība “Kalkuna Nova” aktīvi piedalās dažādos pasākumos un īsteno projektus. Atpūtas laukumā viesiem tiek piedāvāta interaktīva programma, kuras laikā gan lieli, gan mazi var piedalīties dažādos konkursos, pildīt uzdevumus un iziet pārbaudījumus.

Saimniece viesiem piedāvā ekskursiju pa Augustplatz teritoriju gida pavadībā un dažādas meistarklases. Te ir laba piknika vieta un pēc pasūtījuma var pagatavot skursteņkūkas.

Tā kā Kalkūne vēsturiski ir Sēlijas sastāvā, Svetlana iesaistījusies kopienu sadarbības tīklā “Sēlijas salas”, lai veicinātu Sēlijas un Kalkūnes atpazīstamību un aktivizētu vietējo kopienu.

***

Biedrība “Kalkuna Nova” šogad izvirzīta konkursa “Saimnieks 2024” nominācijā “Gada rosīgākā biedrība”.

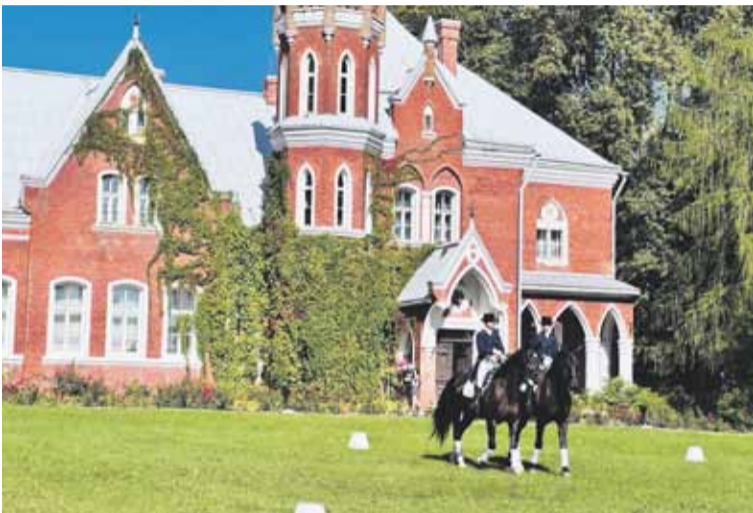
Teksts: Inese Minova

■ KULTŪRA

PRIECĀTIES, MIELOTIES, SVINĒT SVĒTKUS UN DZĪVI!

Jau otro reizi Vecsalienas muižas parkā tika svinēti "Ražas svētki", lai svinētu vasaras lauku darbu noslēgumu. Taču šī tradīcija ir daudz vecāka, to kādreiz bija aizsācis barons fon Hāns – vienīgais Vecsalienas muižas īpašnieks. Barons esot bijis ļoti turīgs, par ko liecina muižas pils ēka, taču esot bijis stingrs un dzīvojis pieticīgi, ko vēlējis arī saviem zemniekiem. Tikai reizi gadā pēc labības plaušanas un citiem lauku darbiem barons esot ļāvis zemniekiem ienākt muižas parkā. Par godu šim notikumam no pilsētas tika atvests mielasts, zemnieki priecājās, dziedāja, dejoja un svinēja. Arī šogad, suminot seno tradīciju, muižas parkā 7. septembrī apmeklētājiem tika piedāvāta plaša izklaides un aktivitāšu programma.

Svētki sākās ar sporta jāšanas kluba "Gaita" zirgu priekšnesumu, nodrošinot skatītājiem lielisku iespēju iepazīt mazos zirgus un viņu gados vēl pavisam jauno jātnieku iespējas. Iedzīvotājiem un viesiem par prieku notika novada un viesmākslinieku koncerts. Klausītājus sveica Juris Ostrovskis ar dziesmu „Vecsalienā”. Pasākuma gaitā uzstājās Ilūkstes Kultūras un mākslas centra vidējās paaudzes deju kopa "Pilskalne", Silenes kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis "Līgaviņas", Salienas kultūras nama deju kolektīvs "Sudraba kurpīte", Daugavpils Universitātes studentu deju ansamblis "Laima"

un Kalkūnes pagasta jauktais vokālais ansamblis "Dedze".

Pēc labības plaušanas barona laikos ir bijusi tāda tradīcija – zemnieki baronesei pasnieguši vārpu vainagu, bet baronam – vārpu vītņi un tikai tad bija ļauts sākt svinēt Ražas svētkus. Šāds vainags vai vītne simboliski nozīmē pateicību par bagātīgo ražu un vēlējumu vēl bagātāku nākamo gadu. Turpinot tradīciju, šādu vainagu koncerta vadītāji Juris Ostrovskis un Kristīne Saulīte pasniedza Salienas apvienības pārvaldes

vadītājai Svetlanai Kursītei, kura bija patiesi gandarīta par pasākuma norisi: „*Domāju, ka svētki ir izdevušies. Tas ir svarīgs notikums gan mūsu iedzīvotājiem, gan arī viesiem, kuri sabraukuši no dažādām Latgales un Sēlijas vietām. Katrs var atrast sev kādu interesantu nodarbi. Reģistrējām 257 apmeklētājus, taču ciemiņu faktiski bija daudz vairāk.*”

Muižas pils laukumā notika priekšnesums „Zirgu dejas”, ko sagatavoja zirgu sētas „Klajumi” saime. Muižas pils parkā viesi

piedalījās radošajās darbnīcās, iepirkās svētku tirdziņā, bija organizētas aktivitātes bērniem, kā arī nodrošināts īpašs Ražas svētku cienasts, par ko parūpējās mednieku klubs "Skrudaliena". Pasākuma laikā notika konkurss izstāde – lielākais ražas brīnums „Rudens dārza veltes”, kurā katrs varēja piedalīties ar savu izaudzēto dārza brīnumu.

Visas pēcpusdienas garumā pasākuma dalībniekiem bija iespēja staigāt pa Vecsalienas muižu un parku. Šī "pasaku pils"

ir veidota no īpašiem sarkaniem ķieģeļiem, tādēļ tā tiek dēvēta arī par Červonkas pili. Tā ir iecienīta atpūtas un kāznieku vieta, par ko varēja pārliecināties arī "Ražas svētkos", jo pasākuma laikā muižas parkā notika kādu jaunlaulāto fotosesija. Svētku noslēgumā līdz vēlam vakaram skanēja jestra zaļumballe ar muzikālo projektu – duets „Jau” un DJ Roland.

Teksts, foto: Kristīne Kuņicka

RUDENS ZAĻUMBALLE BERĶENELĒ

Īstenojot projektu "Brīvdabas deju tradīciju meistarklases Raiņa mājā Berķenelē", Augšdaugavas novada pašvaldības Kultūras un tūrisma pārvaldes Raiņa māja Berķenelē 14. septembrī rīkoja deju meistarklasi un Zaļumballi. Iniciatīvas ietvaros šis bija jau otrais veiksmīgais pasākums.

Atbalsts aktivitātēm gūts Latgales reģiona attīstības aģentūras administrētā Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" "Latgales kultūras programmā 2024" un pašvaldības finansējuma ietvaros. Projekta mērķis ir sekmēt sabiedrības iesaisti un izglītošanu Latgales kultūras daudzveidības saglabāšanā un attīstībā, kā arī nodrošināt folkloras kopu un brīvdabas deju autentisku tradīciju aktualizēšanu un pieejamību.

Pirmā Zaļumballe notika šī gada maijā, lai godinātu apsējības un tajā piedalījās folkloras kopas "Dyrbyni", "Neicgaļiši", "Atzola" un "Pylina

sāta", kā arī folkloras studija "Garataka". Tās ietvaros izdejas meistarklases, kurās bija iespēja apgūt tradicionālos brīvdabas deju soļus. "Rudens balli veltījām apkūlībām.

Negribas izmantot mūsdienu jaunveidojumu "Ražas svētki", bet tieši kādreizējo nosaukumu," saka Inese Baravika, Raiņa mājas Berķenelē direktore. "Mūsu nodoms ir popularizēt

aizmirstās tautas tradīcijas. Zaļumballes tieši ar folkloras kopām, ar muzikantiem, kuri kopā saspēlē un kuri muzicē līdz pēdējam dejojot. Tajā pat laikā vēlamies sniegt iespēju dejojotiem pilnveidot savas iemaņas, tādēļ iekļāvām projektā arī meistarklases," skaidro Inese.

Šoreiz aktivitātes sakās jau rīta agrumā. Augšdaugavas novada Kultūras centrā "Vārpa" deju meistarklasi un lekciju vadīja horeogrāfiskās folkloras speciāliste Dace Smirnova. Īpaša vērtība tajā tika pievērsta tradicionālajām polkām, kas saistītas ar kāzu dejām un rudens laiku. Kopā meistarklasē piedalījās ap 70 dalībnieki, kuri bija gandarīti par iespēju apgūt jaunas praktiskas zināšanas.

Pēcpusdienā Raiņa mājas "Klētī" sākās Zaļumballe, ko ieskandināja folkloras kopu dižošanās, kurā savu meistarību rādīja Augšdaugavas novada folkloras kopas "Dyrbyni", "Ritam", "Speiga" un etnokompānija "Zeidi" no Rīgas. Dreskods tradicionāli bija tautastērps, 19.gs. svētku tērps vai tā elementi. Pasākuma turpinājumā ikvienam bija iespēja izdejoties dančos ar ielūgtajiem

folkloras muzikantiem. Parāli notika ābolu plātsmaīžu kulinārā meistarklase. Noslēgumā muzikanti un viesi mielojās ar gardu putru, kaņepju sviestu un ābolu plātsmaizēm.

Inese Baravika puda gandarījumu par realizētajiem pasākumiem: "Šī ideja, taisīt zaļumballes, bija spontāna, tā radās, lasot atmiņas par Raiņa laiku Berķenelē. Taču es redzu lielu potenciālu un esmu pārliecināta, ka šim pasākumam jāklūst cikliskam. Veicināsim tā atpazīstamību, jo tieši folkloras elementi bieži vien tiek aizmirsti, tādēļ vajag tos celt gaismā."

13. septembrī Raiņa mājā Berķenelē notika Dzejas dienām veltīti pasākumi: tekstilmākslinieces Gintas Kristjansones personālizstādes "Vārdene" atklāšana, grāmatu maiņas skapīša atklāšana ar dzejnieci Lindu Kilevicu un literāri muzikāla tikšanās ar dzejnieku un mūziķi Artūru Uškānu. Vakars noslēdzās ar pastaigu Berķeneses pusmuižas dārzā, kur skatāma fotostudijas "Ezerzeme-F" izstāde "Raiņa dzejolis fotogrāfijā" un vides objektu ekspozīcija "Prieki visās gadskārtās".

Teksts: foto: Kristīne Kuņicka

MEDUMOS AIZVADĪTS PIRMAIS SĒŅOŠANAS ČEMPIONĀTS SĒLIJĀ

15. septembrī Augšdaugavas novadā notika vēl nebijis pasākums – pirmais sēņošanas čempionāts Sēlijā Medumu pagasta mežu teritorijā.

Čempionāta dalībnieki iepazinās ar noteikumiem, kā mežā uzvesties, lai nenodarītu pāri dabai un meža iemītniekiem, bet bioloģe Jolanta Bāra pastāstīja dalībniekiem par drošības noteikumiem mežā, lai neviens nepazustu un būtu pasargāts no bīstamākā meža iemītnieka – ērces.

Dalībnieki nepilnu divu stundu laikā izstaigāja Medumu mežu krustu šķērsu, meklējot labāko lomu savam groziņam. Čempionātā varēja piedalīties divās disciplīnās – lasīt ēdamās sēnes, kuras nav sabojājis kāds sēņu tārps, vai arī fotografēt visas sēnes, ko mežā ieraugi. Čempionāta dalībnieki pirms pasākuma kārtīgi turējuši īkšķus par laikapstākļiem – Medumu pusē pirms pasākuma kārtīgi nolijis lietus, tāpēc sacensībās sēņu netrūka. Gan vienas, gan otras disciplīnas dalībnieki bija dabūjuši sēnes groziņā vai telefona galerijā.

Ēdamo sēņu lasīšanas disciplīnā uzvarēja dalībnieks, kas bija salasījis vienu kilogramu un 933 gramus sēņu, savukārt, foto disciplīnā uzvarēja

dalībniece, kas savā albumā bija apkopojusi 200 visdažādākās sēnes, ko var atrast mežā.

Pēc kārtīgas staigāšanas mežā J.Bāra iepazīstināja dalībniekus ar dažādiem meža augiem, it sevišķi ar tiem, kuri ir indīgi un no kuriem labāk izvairīties. Pasākuma

apmeklētāji aktīvi uzdeva dažādus jautājumus par augiem mežā, drošības noteikumiem un citām interesantām lietām. Pasākuma gardākajā daļā sēņotāji iemācījās jaunu recepti, kur galvenā sastāvdaļa, protams, ir sēnes – mācījās pagatavot veselīgu sēņu

burgeri un nobaudīja pasākuma vadītājas un rīkotājas Anitas sagatavoto sātīgo gaileņu zupu. Pasākuma noslēgumā visus dalībniekus gaidīja pamatīgs pārsteigums – ciemos bija atnācis lācis.

Pirmais sēņošanas čempionāts Sēlijā notika,

pateicoties Sēlijas kultūras programmas un Augšdaugavas novada pašvaldības finansējumam.

Teksts, foto: Māra Multiņa

SILTA ATMOSFĒRA KAFEJNĪCĀ "MEDUMEDUS"

Šogad Medumu saimnieces pirmo reizi piedalījās Mājas kafejnīcu dienās, izveidojot saulainu kafejnīcu "MEDUMEDUS". Liepu parka gaisā virmoja skaistas smaržas un mājīgas sajūtas. Lidoja arī bites – gan dekoratīvas, gan dzīvas.

Vietējā saimniece, rokdarbu pulciņa vadītāja Diāna Mikulāne un kultūras darba vadītāja Anita Drozdova piedāvāja pagaršot "Sauls zupu" un dažādus vafeļu veidus, kas garšoja ciemiņiem. Īpašu atzinību izpelnījās sāļās vafeles. Taču vai var notikt svētki bez tortes? Protams, nevar. Divas medus tortes ar avenēm tika apēstas vienā

acumirkļī.

Vietējās saimnieces piedāvāja arī piena produktus, saldumus un medu. Vaska sveču izgatavošanas meistaroklasi novadīja Imants un Evita Borovski. Bija iespēja iegādāties paštaisītu šūtu un

adītu produkciju.

Viesi baudīja akordeona skaņas ar Lūciju Smani, bet vēlāk sagaidīja Lietuvas kolektīvus "Sutartines" (iekļauts UNESCO sarakstā), "Laukesa" un jauniešu kolektīvu "Gražute", kuri atveda tautas folkloras priekšnesumus.

Saimnieces vēlas teikt lielu paldies visiem, kuri palīdzēja kafejnīcas organizēšanā, it īpaši Svetlanai Kalinčukai un Česlavai Maizītei, kā arī iedzīvotājiem un viesiem, kuri atbrauca nogaršot "MEDUMEDUS" ēdienus.

Medumu pagasta Tautas nama Kultūras darba vadītāja Anita Drozdova

MEŽA DIENA MEDUMOS

Medumu parkā 12. septembrī tika draudzīgi nosvinētas MEŽA DIENAS 2024. Projekta realizēšana jāva lietderīgi pavadīt laiku. No iegādātiem materiāliem tika izgatavoti 12 ozola soli estrādei, kuri ilgus gadus kalpos un priecēs turpmākajos svētkos. Bērniem bija iespēja iepazīties un pastrādāt ar darbarīkiem.

Augšdaugavas novada vides pārvaldības speciālists mežu apsaimniekošanā Žanis Smilgins pastāstīja un parādīja, kā un

ar kādām ierīcēm noskaidrot koka garumu un vecumu.

Sniedza informāciju par meža inventarizāciju un konsultācijas iedzīvotājiem.

Rokdarbu pulciņa "Kaleidoskops" vadītāja Diāna Mikulāne vadītāro darbnīcu,

kurā bērni veidoja bismārītes no koka šķērsgriezumiem, kuri nākamgad tiks izvietoti parkā.

Pasākuma organizatori izsaka pateicību komunālās saimniecības darbiniekiem, visu paaudžu aktīvajiem iedzīvotājiem par piedalīšanos procesā, kā arī stiprajiem jauniešiem no iespēju pamatskolas.

Teksts, foto: Medumu pagasta Tautas nama Kultūras darba vadītāja Anita Drozdova

■ KULTŪRA

AUGŠDAUGAVAS NOVADA KULTŪRAS UN TŪRISMA PĀRVALDES PASĀKUMU PLĀNS OKTOBRIM

Augšdaugavas novada Kultūras centrs "Vārpa"

14. oktobris - 16. oktobris Ziemeļvalstu kinofestivāls.

20. oktobrī plkst. 16.00 Andra Ērgļa koncerts, biļetes: www.bilesuparadize.lv.

25. oktobrī plkst. 19.00 "Žīga ceļojumi" - tikšanās ar aizrautīgo pasaules apceļotāju Žigimantu Krēsliņu.

Ambeļu pagasts

4. oktobrī plkst. 14.00 Ambeļu Kultūras namā Senioru dienai veltīts pasākums.

Bebrenes pagasts

4. oktobrī plkst. 19.00 Bebreņu kultūras namā multfilma "Pa dona Kihota pēdām". Ieejas maksa 3 EUR.

11. oktobrī plkst. 13.00 Bebreņu kultūras namā senioru pēcpusdiena "Mēs un mūsu draugi".

18. oktobrī plkst. 19.00 Bebreņu kultūras namā spēlfilma "Banāns Upē". Ieejas maksa 3 EUR.

25. oktobrī plkst. 17.00 Bebreņu dzirnavās "Orientēšanās tumsā". Līdzī nepieciešams lukturītis.

Dvietes pagasts

4. oktobrī plkst. 12.00 Dvietes kultūras namā pasākums senioriem "Rudens valsis".

Ilūkste

12. oktobrī plkst. 13.00 Ilūkstes Kultūras un mākslas centrā Senioru pasākums "Ar saulīti dienu sāku" amatiermākslas kolektīvu koncerts, atrakcijas, konkursi un dejas.

Kalupes pagasts

25. oktobrī plkst. 15.00 Kalupes pagasta pārvaldes ēkā Ģertrūdes Rasnačes un Aivara Meldera personālizstādes "Rasējumu grafika un darba rīki no pagājušā gadsimta" atklāšana.

Lauceses pagasts

13. oktobrī plkst. 15.00 Sabiedriskajā centrā "Laucesa" Ražas svētki - koncerts, pinumu izstāde, Lauceses mājsaimnieču konservācijas izstāde - degustācija "Vasara burkā".

Līksnas pagasts

12. oktobrī plkst. 10.00 Līksnas pagasta kultūras namā gāzbetona ķirbju veidošanas darbnīca kopā ar amatnieku Valdi Grebežu. Dalības maksa 10 EUR, obligāta iepriekšējā pieteikšanās.

Maļinovas pagasts

10. oktobrī plkst. 14.00 Maļinovas pagasta saietā namā pasākums "Rudens lapu zelts" pagasta senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

25. oktobrī plkst. 19.30 Maļinovas pagasta saietā namā groziņballe "Zelta Rudens"

Medumu pagasts

9. oktobrī plkst. 15.00 radošā darbnīca "Krāsainā svece". Vietu skaits ierobežots, pieteikties pa tālr. 27095164 (sms) 12+.

12. oktobrī plkst. 10.00 Dziju krāsošana ar meža veltēm kopā ar Latvijas nacionālā dabas muzeja mikoloģi Diānu Meieri. Ilgums 3 stundas. Vietu skaits ierobežots, pieteikties pa tālr. 27095164 (sms).

15. oktobrī plkst. 14.30 radošā darbnīca "Smaržīgās ziepes" ar sausiem augiem. Meistarklase paredzēta bērniem no Medumu Iespējas pamatskolas.

22. oktobrī plkst. 14.00 radošā darbnīca "Ledus svece". Vietu skaits ierobežots, pieteikties pa tālr. 27095164 (sms) 8+.

23. oktobrī plkst. 14.00 radošā darbnīca "Adītas gailenes" un kulinārā meistarklase "Pīrāgs ar gailenēm". Vietu skaits ierobežots, pieteikties pa tālr. 27095164 (sms).

25. oktobrī plkst. 13.00 radošā darbnīca "Ziepes - saldumiņš". Vietu skaits ierobežots, pieteikties pa tālr. 27095164 (sms) 8+.

Nīcgales pagasts

1. oktobrī plkst. 12.00 Nīcgales Tautas namā Atpūtas pēcpusdiena "Atmiņu kamolītis" senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Piļskalnes pagasts

17. oktobrī plkst. 18.00 Piļskalnes pagasta atpūtas mājā "Dubezers" meistarklase ar šefpavāru Ēriku Aleksejevu "Itālijas reģionu ēdieni".

Salienas pagasts

1. oktobrī plkst. 13.00 Salienas Kultūras namā Atpūtas vakars senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Programmā: Jeļenas Požarskas personālizstāde "Spilgtu krāsu karuselis", fotoizstāde „Ieskaties dabas vērtībās”, koncerts.

Skrudalienas pagasts

6. oktobrī plkst. 11.00 Silenes ciema centrālajā laukumā pagasta svētki "Skrudalienas pagastam - 135 gadi", sporta aktivitātes, radošās darbnīcas, svētku koncerts.

Subate

2. oktobrī plkst. 18.00 Subates Kultūras namā kinoseanss. Filma "Turpinājums. Pieaugšana", biļete 3 eur.

12. oktobris plkst. 18.00 Subates Kultūras namā Rudens Raibais koncerts ar Subates kultūras nama, Augšdaugavas novada mūziķu un viesmākslinieku no Lietuvas piedalīšanos.

12. oktobrī plkst. 19.30 Subates Kultūras namā Deju un izklaides sarīkojums tiem, kam 40+ "Draiskais rudens". Iepriekšēja pieteikšanās. Dalības maksa: 5 eur.

30. oktobris plkst. 18.00 Subates Kultūras namā kinoseanss. Filma "Meitene Dzinējsuns". Biļete 2 eur.

Šēderes pagasts

17. oktobrī plkst. 14.00 Šēderes Kultūras namā pasākums senioriem "Rudens ābolmaize". Liepziņu tēja, ābolu pīrāgus, dziedāšana kopā ar Vitu Kukjāni un Andri Razminoviču, spēles un dejas.

25. oktobrī plkst. 16.00 Šēderes Kultūras namā darbnīciņa bērniem "Mans lukturītis". Līdzī jāatnes maza stikla burciņa.

IZSTĀDES

No 1. līdz 16. oktobrim darba laikā Sabiedriskajā centrā "Laucesa" pinumu izstāde "Neparasti klūgu raksti" Tautas lietišķās mākslas studija "Klūga".

No 1. līdz 31. oktobrim Līksnas pagasta Kultūras namā Jeļenas Ondzules gleznu izstāde "Inspiración".

No 12. septembra līdz 15. oktobrim Maļinovas pagasta saietā namā Latgales brīvo mākslinieku asociācijas biedres Larisas Sergejevas gleznu izstāde "Pasaules valstu pasakas".

No 3. septembra līdz 29. novembrim Višķu pagasta pārvaldē Ligitas Ļaļinas gleznu izstāde "Pieskāriens sev!".

No 13. septembra darbdienās plkst. 10.00 - 18.00 un pasākumu laikā Raiņa mājā Berķenelē, izstāžu zālē tekstilmākslinieces Gintas Kristjansones personālizstāde "Vārdene".

Visu oktobri darbdienās plkst. 10.00 - 18.00 un pasākumu laikā Raiņa mājā Berķenelē, seno amatu darbnīcā "KLĒTS" Anneles Slišānes izstāde "100 deči Latvijai".

No 5. jūnija līdz 31. oktobrim Skrindu dzimtas muzejā izstāde "Ziedi tekstilijā" (no Skrindu dzimtas muzeja krājuma).

No 6. septembra līdz 30. novembrim Skrindu dzimtas muzejā Nellijas Muižnieces gleznu izstāde.

ILŪKSTĒ IZSKANĒJA "SĒLIJAS ĒRĢĒĻU BALSIŠ"

13. septembrī Ilūkstes Romas katoļu baznīcā notika ļoti skaists koncerts "Sēlijas ērģeļu balsis". Koncertā uzstājās ērģelniece Ilona Birģele, mecosoprāns Ilona Bagele un čelliste Inīta Malnača.

Koncertā tika atskaņoti plaši pazīstami Latvijas un ārzemju komponistu skaņdarbi, piemēram, Johana Sebastiana Baha dramatiskā Tokāta un fūģa re minorā un brīnišķīgā ārija no svītas nr.3, ko izpildīja čells un ērģeles. Īpašs muzikāls piedzīvojums bija Renātes Stīvriņas skaņdarbs ar Knuta Skujenieka vārdiem "Laiks doties tālāk...", kas šādā sastāvā tika atskaņots pirmo reizi - skaņdarbu izpildīja ērģeles un teicējs, aizvedot klausītājus

īpašās, var teikt, vēl nebijušās muzikālās sajūtās un pārdomās.

Koncertā tika atskaņoti brīnišķīgi skaņdarbi, ko sacerējuši komponisti no dažādiem laikiem - senāki meistardarbi no Jāņa Ivanova mūzikas kolekcijas, kā arī skaņdarbi, kas sacerēti ne tik sen - Romualda Jermaka skaņdarbi ērģelēm un Guntras Kuzminas-Juknas un Ilonas Rupaines skaņdarbi, ko atskaņoja mecosoprāns, čells un ērģeles.

Koncertprogrammu "Sēlijas ērģeļu balsis" atbalstīja Sēlijas kultūras programmā iegūtais finansējums.

Teksts, foto: Māra Multiņa

VALSTS POLICIJAS LATGALES REĢIONA PĀRVALDE IZSLUDINA KONKURSU "BRAUCIENU BAUDA AR ĶIVERI GALVĀ!"

Eiropas Mobilitātes nedēļas izskaņā, Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde izsludina konkursu 1. – 12. klašu skolēniem "Braucienu bauda ar ķiveri galvā!". Konkursa tēma ir nepilngadīgo personu droša dalība ceļu satiksmē ar velosipēdiem vai elektroskrejriteņiem. Konkursa darbu izstrādes un iesniegšanas gala termiņš 2024. gada 31. oktobris. Skolēni konkursa tēmu var iesūtīt divos veidos – dzejolis vai kolāža.

2024. gada pirmajos astoņos mēnešos Latgales reģionā reģistrēti 16 ceļu satiksmes negadījumi ar nepilngadīgiem velosipēdistiem, kuros traumas guva 12 velosipēdisti vecumā no 7 līdz 17 gadiem. Visbiežāk negadījumos iekļūva 7-8 gadus veci bērni un 17 gadus veci jaunieši. Lielākais

negadījumu skaits – seši, notika Daugavpils valstspilsētā, divi – Rēzeknes valstspilsētā un divi – Līvānu pilsētā. Tikai diviem no 12 velosipēdistiem, kuri vecāki par 10 gadiem, bija iegūtas velosipēda vadīšanas tiesības. Lielākā daļa no šiem negadījumiem – deviņi bija automašīnu uzbraukšana velosipēdistam, piecas apgāšanās, viens velosipēdist

uzbrauca stāvošam transportlīdzeklim, viena divu velosipēdistu sadursme.

Arī nepilngadīgie elektroskrejriteņu vadītāji šogad bija iekļuvuši ceļu satiksmes negadījumos. Salīdzinājumā ar velosipēdistiem, tādu ir daudz mazāk. 2024. gada pirmajos astoņos mēnešos reģionā reģistrēti četri negadījumi ar 14 – 17 gadus veciem

elektroskrejriteņu vadītājiem, no tiem trīs negadījumos guva miesas bojājumus. Tikai vienam no viņiem bija braukšanai nepieciešamās vadītāja tiesības.

19. septembrī Valsts policija Daugavpilī rīkoja Mobilitātes nedēļas preventīvo pasākumu – riteņbraucēju un elektroskrejriteņu vadītāju braukšanas kultūras un

ieradumu izpēti. Šis pasākums parādīja, ka aizsargķiveru lietošana nepilngadīgo braucēju vidū ir ļoti nepopulāra. Citi nezina, ka likums pieprasa ķiveri ņemt braukšanas laikā, citi paskaidroja, ka trūkst līdzekļu iegādāties ķiveri. Valsts policija rīko konkursu, kura galvenās balvas ir aizsargķiveres, lai dotu iespēju tās likt lietā vismaz četriem ceļu satiksmes dalībniekiem, kā arī aicina pieaugušos aizdomāties par savu bērnu drošību un parūpēties par to, iegādājoties nepieciešamo ekipējumu.

Plašāku informāciju par konkursa nolikumu var uzzināt, zvanot konkursa kontaktpersonai Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas grupas galvenajai inspektorei Inesei Snarskai, tālr. 65403243 vai savā pašvaldības Izglītības pārvaldē.

*Sagatavoja Jūlija Jurāne,
Valsts policijas Sabiedrisko
attiecību nodaļas vecākā
speciāliste*

LĪKSNĀ NOTIKS DISKUSIJA PAR LATVIJAS LAUKU UN MAZPILSĒTU ATTĪSTĪBU

Uzsākot īstenot triju diskusiju ciklu "Politikas virtuve", Partnerība "Kaimiņi" 27. septembrī aicina uz Līksnu. Diskusijā Līksnas kultūras namā tiks apspriesta lauku un mazpilsētu attīstība kā Latvijas pierobežas drošības jautājums.

Diskusija notiks Līksnas kultūras namā (Daugavas ielā 10) no pulksten 14.00. To vadīs Augšdaugavas novada Kultūras un tūrisma pārvaldes projektu

vadītāja, "Mežciema biedrība" un zinātnes komisijas vadītāja Jejena Žukova.

Sarunās Līksnā piedalīsies Līga Kļaviņa, 14.Saeimas deputāte, Izglītības, kultūras

un zinātnes komisijas priekšsēdētājas biedre no Zaļo un zemnieku savienības frakcijas, leva Kudiņa, biedrības "Mūsu Līksnai" valdes

priekšsēdētāja, un Maigurs Krievāns, Augšdaugavas Novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks.

Piedalīties klātienē un uzdot savus vaicājumus kā politiķiem, tā speciālistiem aicināts ikviens iedzīvotājs. Dalība pasākumos bez maksas.

Nākošā diskusija notiks 11. oktobrī 14.00 Krāslavas novada Kaplavas pagasta Varnavičos. Tēma – Eiropas Savienības ārējā robeža, tās pilsoniskās sabiedrības un identitātes izaicinājumi. Bet 18. oktobrī 14.00 Augšdaugavas novada Bebrene, Bebrene muižas zālē runās par Sēlijas reģiona tēlu un

tā veidotājiem valsts līmenī.

Diskusiju cikls tiek rīkots projekta "Zemes zīmols. Pilsoniskās sabiedrības spēks teritorijas tēla veidošanā" ietvaros. Projektu īsteno biedrība "Partnerība "Kaimiņi"" ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

*Informāciju sagatavoja:
Jānis Dzimtais, kopienu
sadarbības tīkla "Sēlijas
salas" sabiedrisko attiecību
un tūrisma speciālists*

KARAVĪRI PASNIEDZA DĀVINĀJUMU AUGŠDAUGAVAS NOVADA SKOLĀM

Militārajā bāzē "Ādaži" dienotie sabiedroto karavīri no NATO Multinational Brigade & Battle Group Latvia kopā ar Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes pārstāvjiem pasniedza grāmatu un galda spēļu ziedojumu Augšdaugavas novada skolām - Ilūkstes Raiņa vidusskolai un Zemgales vidusskolai, ka arī divām Krāslavas novada skolām.

Ziedojuma kopējā vērtība ir 7000 eiro, no kuriem 5000 eiro tika pasniegti šoreiz, bet oktobrī plānots īstenot vēl vienu ziedojumu 2000 eiro apmērā, tādējādi turpinot karavīru vēlmi iepriecināt Latvijas valsts iedzīvotājus.

Grāmatas un galda spēles ir ļoti nepieciešamas, lai skolēni varētu samazināt viedtālrunu izmantošanas laiku starpbrīžos. Pierobežas skolās karavīrus sagaidīja ar lielu pateicību un

prieku, jo tas veicina iedzīvotāju drošības sajūtu reģionā.

Šīs iniciatīvas mērķis ir veicināt skolēnu kvalitātīvu brīvā laika pavadīšanu gan starpbrīžos, gan pēc mācību stundām. Dāvinājumā iekļautas daiļliteratūras grāmatas un dažādas galda spēles, kas ne tikai izklaidēs, bet arī attīstīs skolēnu radošās un stratēģiskās domāšanas prasmes.

Šī labdarības akcija kļuvusi

iespējama, pateicoties Itālijas kontingenta karavīru iniciatīvai.

Grāmatu un galda spēļu ziedojums Latgales un Sēlijas reģionos tiek pasniegts laikā, kad Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde kopā ar NATO daudznacionālās kaujas grupas Latvijā karavīriem piedalās visaptverošas valsts aizsardzības mācībās "Namejs 2024".

NOTIKS XI SĒLIJAS KONGRESS

5. oktobrī, Viesītes kultūras centrā „Sēlija”, pulcēsies kopienu pārstāvji, biedrības, aktīvie Sēlijas iedzīvotāji, lai satiktos XI Sēlijas kongresā, kas šogad apvieno nozīmīgus notikumus Sēlijā – NVO rudens forumu un Sēlijas kongresu. Diena noslēgsies ar sirsnīgāko pateicību pasniegšanas ceremoniju Sēlijas aktīvākajiem un aizrautīgākajiem cilvēkiem, apbalvojumā "Sēlijas Sudrabs".

Dienas programma ir intensīva un aizraujoša, kurā tiks apskatītas dažādas tēmas, kas šodien svarīgas Sēlijai un tās iedzīvotājiem – darba sekcijās tiks diskutēts

par 4 tematiem: „Sēlijas ekonomiskā attīstība”, „Politiskā līdzdalība Sēlijā”, „Sēlijas identitāte un kultūrvēsturiskā vide”, kā arī ļoti aktuāls temats – „Civilā aizsaudzība un drošība Sēlijā”. Sēlijas kongresā uzstāsies arī bijušais Latvijas valsts prezidents Egils Levits, tiks aktualizēta Sēlijas Viedā reģiona stratēģija, kā arī apskatīti Sēlijas nu jau sasniegtie mērķi un uzdevumi, kas tuvākajā laikā būtu jāveic.

Dienas noslēgumā notiks „Sēlijas sudraba” apbalvošanas ceremonija. Šogad šim apbalvojumam ir izvrzīti arī Augšdaugavas novada iedzīvotāji no Ilūkstes, Subates, Bebrene, Dvietes, Eglaines un Prodes pagasta.

SABIEDRĪBA ■

■ SOCIĀLAIS DARBS

VIŠĶU DIENAS APRŪPES CENTRS VIESOJAS DAUGAVPILĪ

Augšdaugavas novada pašvaldības Višķu dienas aprūpes centrs tika uzaicināts apmeklēt pasākumu Daugavpils dienas aprūpes centrā un apskatīt Daugavpils pašvaldības klientu grupu dzīvokļus, aprīkojumu, vides iekārtošanu.

Ierodoties viesus sagaidīja Daugavpils dienas aprūpes centra darbinieki un klienti, kuri bija sagērbti atbilstoši sagatavotajam priekšnesumam.

Visi kopā ar klientiem, kuri piedalījās uzstāšanās gaitā, baudīja priekšnesumu, kas bija veltīts "Jūras dienai". Darbinieki iepazīs arī ar klientu darbiem, kas tapuši radošajās darbnīcās. Dienas centra klienti izrādīja savus grupu dzīvokļus. Kolēģiem no Višķiem un Daugavpils bija daudz svarīgu diskutējamu tematu, lai varētu pieredzi un iemaņas, strādājot dienas centrā un grupu dzīvokļos.

Dienas gaitā tika organizēta kopīga ekskursija uz Marka Rotko mākslas centru, kur klientiem un darbiniekiem tika piedāvāts stāstījums par pasaules slaveno mākslinieku un

viņa gleznām. Tika apmeklēts vēl viens objekts – Martinsona māja, kur bija skatāma keramikas izstāde. Inženieru arsenālā ekskursijas dalībnieki ar lielu interesi klausījās ģida stāstīto, apskatīja objektus un fotografējas pie vecās tehnikas eksponātiem.

Višķu dienas aprūpes centrs pateicas Daugavpils sociālā dienesta vadītājam un viņas komandai par organizēto pasākumu, kas iepriecināja klientus un ļāva darbiniekiem gūt vērtīgu pieredzi.

■ IZSOLES

Augšdaugavas novada pašvaldība pārdod mutiskā izsolē ar augšupejošu soli pašvaldības nekustamos īpašumus:

- **2024. gada 16. oktobrī plkst. 09:00** nekustamo īpašumu "Biškrēslīņi" ar kadastra numuru 4452 003 0222, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4452 003 0213 5.21 ha platībā, un atrodas Dubnas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 12250,00.

- **2024. gada 16. oktobrī plkst. 09:30** nekustamo īpašumu "Lūbaste 380" ar kadastra numuru 4468 006 0423, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4468 006 0423 0.0654 ha platībā, un atrodas "380", Lūbaste 1, Līksnas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 2250,00.

- **2024. gada 16. oktobrī plkst. 10:00** zemes vienību (starpģabalu) ar kadastra apzīmējumu 4470 003 0576 1.54 ha platībā, kura ietilpst nekustamā īpašumā ar kadastra numuru 4470 003 0576 un atrodas Maļinovas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 4450,00.

- **2024. gada 16. oktobrī plkst. 10:30** nekustamo īpašumu "Ausma" ar kadastra numuru 4470 004 0074, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4470 004 0074 0.83 ha platībā un atrodas "Ausma", Silkini, Maļinovas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 2550,00.

- **2024. gada 16. oktobrī plkst. 11:00** nekustamo īpašumu "Skrudaliena-61" ar kadastra numuru 4486 001 0281, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4486 001 0281 1.23 ha

platībā un atrodas Skrudalienas pagastā, Augšdaugavas novadā.

Objekta sākotnējā cena – EUR 3850,00.

Izsoles notiks Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes, sēžu zālē, Rīgas ielā 2, Daugavpilī.

Samaksa par objektiem veicama saskaņā ar izsoles noteikumiem.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties un saņemt Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālajā pārvaldē, Rīgas ielā 2, Daugavpilī, 12.kabinetā vai elektroniski pašvaldības tīmekļvietnē.

Reģistrēties izsolei var, iepriekš pierakstoties pa mob.tel. 29412676, Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes 12. kabinetā (darbadienās no plkst. 8.00 līdz 15.30), iesniedzot iesniegumu un izsoles noteikumos norādītos dokumentus vai ar drošu elektronisko parakstu parakstītu iesniegumu un izsoles noteikumos norādītos dokumentus sūtot uz e-pastu: izsoles@augsgdaugavasnovads.lv, no paziņojuma publicēšanas līdz **2024. gada 11. oktobrim plkst. 15.00**, iepriekš samaksājot nodrošinājumu 10% no izsoles sākumcenas un reģistrācijas maksu 20 eiro.

Reģistrācijas maksa jāiemaksā Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes (reģ. Nr.90009117568) norēķinu kontā LV37TREL9807280440200, Valsts kases kods: TREL22.

Nodrošinājums jāiemaksā Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes (reģ. Nr.90009117568) norēķinu kontā LV56TREL980257505700B, Valsts kases kods: TREL22.

Nekustamos īpašumus var apskatīt darbdienās, iepriekš saskaņojot apskates laiku pa mob. tel. 29412676.

■ PROJEKTU KONKURSS ■

BIEDRĪBA "PARTNERĪBA "KAIMIŅI"" IZSLUDINA ATKLĀTU PROJEKTU IESNIEGUMU PIŅĒMŠANAS 2. KĀRTU

Biedrība "Partnerība "Kaimiņi"" izsludina atklātu projektu iesniegumu pieņemšanas 2. kārtu Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Kopējās Lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023. - 2027. gadam intervences LA19 "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" aktivitātē "Kopienas spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas".

Projektu iesniegumu pieņemšanas termiņš:	20.10.2024. – 20.11.2024.
Kārtas kopējais finansējums:	350 000 EUR
Izsludinātās rīcības:	M2/R1 atbalsts kopienu iniciatīvām viedo ciemu izveidei un darbībai M3/R1 kopienas publiskās teritorijas sakārtošana, publiskās telpas attīstība M3/R2 atbalsts vēsturiskā, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai
Projektu īstenošanas teritorija:	AUGŠDAUGAVAS NOVADS
Projektu īstenošanas termiņš:	
<p>a) ja tiek veikta būvniecība - divi gadi no Lauku atbalsta dienesta (turpmāk-LAD) lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu;</p> <p>b) pārējiem projektiem - viens gads no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.</p>	
Vietējās rīcības grupas (VRG) kontaktinformācija:	
<p>PARTNERĪBA "KAIMIŅI" Biroja adrese: Turgus laukums 20, Subate, Augšdaugavas novads Kontaktpersona: Inga Krekele LEADER administratīvā vadītāja Tālrunis: 29184640 e-pasts: partneriba.kaimini@gmail.com Informācija biedrības mājas lapā: www.daugavpils.partneribas.lv sadaļā "Projektu konkursi" Informācija par projektu konkursu pieejama Lauku atbalsta dienesta mājas lapā: www.lad.gov.lv/lv/pieteikšanas-termini-uz-pasakumu-elffa-2023-2027</p>	

Semināri par projektu pieteikumu sagatavošanu notiks **9. oktobrī** pulksten 16:00 Augšdaugavas novada kultūras centra "Vārpa" (Dobeles iela 20, Daugavpils) 3. stāvā un **10. oktobrī** pulksten 15:00 Ilūkstes koprades telpās (Brīvības iela 3, Ilūkste).

Mūžībā aizgājuši no 12.08.2024.

Bebrenes pagasts

Nikolajs Barišņikovs (14.03.1955. - 30.08.2024.)

Demenes pagasts

Vasilijs Larionovs (25.04.1952. - 14.09.2024.)

Dubnas pagasts

Valentīna Amosova (04.12.1938. - 11.09.2024.)

Antons Pijāns (23.04.1944. - 18.09.2024.)

Dvietes pagasts

Edvīns Rimša (03.04.1966. - 14.09.2024.)

Eglaines pagasts

Svetlana Mijukina (28.10.2005. - 20.08.2024.)

Ilūkste

Dmitrijs Maskaļovs (28.06.1976. - 20.09.2024.)

Eduards Pilacs (08.08.1973. - 09.09.2024.)

Valerijs Romansevičs (02.01.1969. - 12.08.2024.)

Kalkūnes pagasts

Dorosida Ovčinnikova (27.03.1945. - 11.09.2024.)

Laucesas pagasts

Irina Isakova (09.06.1968. - 16.09.2024.)

Anastasija Kotova (13.07.1981. - 03.09.2024.)

Līksnas pagasts

Marija Rimicāne (08.10.1933. - 31.08.2024.)

Medumu pagasts

Jenafa Pliska (25.03.1951. - 21.08.2024.)

Naujenes pagasts

Jekaterina Balule (02.10.1932. - 26.08.2024.)

Nikolajs Gribovskis (01.01.1939. - 15.08.2024.)

Gunārs Nitišs (20.07.1953. - 15.09.2024.)

Piļskaines pagasts

Zigurds Salna (10.09.1961. - 26.08.2024.)

Skrudalienas pagasts

Sergejs Ribakovs (10.10.1942. - 02.09.2024.)

Subate

Ināra Bacāne (03.06.1945. - 17.09.2024.)

Agris Leimanis (02.06.1985. - 27.08.2024.)

Sventes pagasts

Ludmila Maļarova (20.07.1939. - 05.09.2024.)

Vaboles pagasts

Regīna Žukovska (20.05.1940. - 07.09.2024.)

Višķu pagasts

Vladislavs Gaga (01.05.1936. - 08.09.2024.)

Adriāna Rokjāne (12.05.2018. - 23.09.2024.)

Raisa Savina (07.09.1942. - 11.09.2024.)

**Izsakām līdzjūtību
mūžībā aizgājušo tuviniekiem!**

IZSTĀDĒ "RIGA FOOD 2024" TRIUMFĒ MEDUS NO AUGŠDAUGAVAS NOVADA DRAVAS

5. septembrī otro reizi Baltijā pārtikas industrijas izstādē "Riga Food" Ķīpsalā notika pārtikas kvalitātes konkurss "The Baltic Taste Award 2024", kurā par medaļām sacentās Latvijas, Lietuvas, Igaunijas ražotāju izcilākie produkti. Konkursa "The Baltic Taste Award" mērķis ir noskaidrot Baltijas valstu kvalitatīvākos pārtikas produktus un labākos no tiem popularizēt starptautiskā mērogā.

"The Baltic Taste Award 2024" par medaļām cīnījās 90 dažādi Baltijas valstu ražotāju

pārtikas produkti 11 kategorijās. Starptautiska žūrija, kuras sastāvā ir Eiropas vadošie šefpavāri, bārmeņi, someljē, pārtikas tehnologi, veica "aklo" degustāciju un vairāku stundu garumā vērtēja Baltijas valstu

pārtikas ražotāju produktus. Tika vērtēta produktu garša, smarža, tekstūra un izskats, kā arī sniegti komentāri un ieteikumi produktu pilnveidošanai un saderībai ar citiem produktiem. Visaugstāko novērtējumu –

platīna medaļas – saņēma pieci produkti, zelta medaļas – 10 produkti, ar sudraba medaļām var lepoties 12 konkursam iesniegtie produkti, bet bronzas medaļas ieguva 14 produkti.

Platīna medaļu saņēma Augšdaugavas novada bišu drava z/s "Lidumi" Višķu pagastā, kur prasmīgi saimnieko biškope Gunta Some.

Platīna medaļu ieguvējiem tiks piedāvāta papildu sadarbība ar "Pavāru klubu" par iespēju piedalīties biedrības pasākumos, meistarklasēs, konkursu uzdevumos un mārketinga aktivitātēs viena gada garumā, lai izceltu Baltijas vietējo produktu īpašo kvalitāti un stāstu.

Konkursu organizē Starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrība BT 1 un "Pavāru klubs".

DVIETES ĪSTAIS LAUKU SALDĒJUMS - DABISKO PĻAVU PRODUKTS

Septembra vidū uzņēmums "Dvietes īstais lauku saldējums" saņēma Dabisko pļavu produkta zīmes lietošanas tiesības, līdz ar to Dvietes saldējums var lepoties ar rozā ziediņa zīmi.

Dabisko pļavu produkta zīmi piešķir tiem uzņēmumiem, kas apsaimnieko dabiskās pļavas un iegūst no tā pievienoto

vērtību - ražo produktus un piedāvā tūrisma pakalpojumus. Pircējs iegūst ne tikai augstas kvalitātes produktu no dabiskām izejvielām, bet arī atbalsta dabas vērtību saglabāšanu un atjaunošanu.

"Dvietes īstais lauku saldējums" ražo mājas saldējumu tikai no dabiskām izejvielām. Saldējuma ražošanā tiek izmantots saimniecībā iegūtais piens, meža veltes un pašu audzētas ogas un augļi. Apceļojot "Ozolāju" saimniecību Dvietes pagastā, kur mīt "Dvietes īstais lauku saldējums", var uzzināt uzņēmuma veiksmes stāstu, nogaršot īsto lauku saldējumu un baudīt Dvietes palienes skaistumu.

LĪKSNIEŠI AR PAŠVALDĪBAS ATBALSTU LABIEKĀRTOJA DĪĶA KRASTU

Biedrībai "Mūsu Līksnai" sadarbojoties ar Līksnas apvienības pārvaldi, tika realizēts projekts - "Līksnas dīķa krasta līnijas labiekārtošana un niedru pļaušana".

Projekta ietvaros tika nopļautas niedres Līksnas dīķī, lai uzlabotu tā ekoloģisko stāvokli un dīķi veidotu pieejamu arī iedzīvotāju aktīvai laika pavadīšanai. Nopļautās niedres tika savāktas un izveidotas divas permakultūras dobes dīķa tuvumā, kur drīzumā tiks veidoti apstādījumi sociālajiem dārziem, atlikušais niedru daudzums tika kompostēts, lai būtu pieejams mēslojums Līksnas parkam. Biedrības "Mūsu Līksnai" aktīvie darba rūķi ar grābekļiem attīrīja krasta līniju no ūdens zālēm, tādējādi padarot ieešanu dīķī patīkamāku.

Projekta ietvaros tika attīrīta krasta līnija no krūmiem, kā arī uzbērtas smilts un uzlabota infrastruktūra. Uztādīti soli, atpūtas krēsli un jauna ģērbtuve iedzīvotāju ērtībām, atjaunots pontona krāsājums.

Siltajā vasaras nogalē jau bija jūtami manāms iedzīvotāju pieplūdums, jo dīķa krasts kļuvis

skaists un pieejams dažādu paaudžu un atpūtas baudītājiem. Dīķis kļuvis pieejams arī supotājiem, ko iedzīvotāji aktīvi izmanto. Realizējot projektu, tika organizētas vairākas talkas, kur iesaistījās ne tikai biedrības pārstāvji, bet arī Līksnas

apvienības pārvaldes darbinieki un vietējie iedzīvotāji. Biedrība "Mūsu Līksnai" pateicas par produktīvu sadarbību Līksnas apvienības pārvaldes vadītājam Ingūnai Novickai, Sventes apvienības pārvaldes vadītājam Brigītai Vasiļevskai, Medumu

PROJEKTA REALIZĀCIJA

pagasta puišiem Genādijam un Anatolijam par niedru pļaušanu, īpašumu apsaimniekošanas nodaļas vadītājam Andrim Kevišam un Augšdaugavas novada pašvaldībai par finansējumu.

Jāpiebilst, ka biedrības

projekta īstenošanai no Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta līdzdalības fonda tika piešķirti 4889 eiro.

Teksts, foto: biedrība "Mūsu Līksnai"

INFORMĀCIJA

AICINĀM PIETEIKT KANDIDĀTUS AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS APBALVOJUMIEM

Tuvojoties 18. novembrim, Augšdaugavas novada pašvaldība vēlas apzināt un īpaši sumināt tos cilvēkus, kuri ir pelnījuši atzinību par ieguldījumu novada attīstībā, pašvaldības un valsts pārvaldes darbā, veselības aizsardzībā, kultūrā, izglītībā, zinātnē, sociālajā aprūpē, uzņēmējdarbībā, sportā un sabiedriskajā darbā. Aicinām, līdz šī gada 18. oktobrim izvirzīt pretendētus, kuri ir cienīgi tikt apbalvoti ar Pateicības vai Atzinības rakstu.

Tiesības pieteikt kandidātus ir Augšdaugavas novada pašvaldības domes deputātiem, iedzīvotājiem (ne mazāk kā 5 pilngadīgas personas), iestāžu un kapitālsabiedrību vadītājiem, reģistrētām nevalstiskajām organizācijām un profesionālajām asociācijām.

Pieteikumus adresēt Augšdaugavas novada pašvaldības Apbalvošanas komisijai, iesniedzot:

- personīgi slēgtā aploksnē Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālās pārvaldes darba laikā;
- pa pastu uz adresi Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401;
- elektroniski (parakstot ar drošu elektronisko parakstu) uz e-pastu: pasts@augгдаugavasnovads.lv

Tālrunis uzziņām 65476884

Pieteikuma veidlapa atrodama mājaslapā augгдаugavasnovads.lv

MOBILĀ MAMMOGRĀFA IZBRAUKUMI UZ SUBATI UN ILŪKSTI

SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" valsts apmaksātās programmas ietvaros veic mobilā mamogrāfa izmeklējumus. Mamogrāfija ir krūts audu rentgenoloģiska izmeklēšana ar zemas intensitātes rentgenstarojumu. Šī uzskatāma par vienu no efektīvākajām metodēm, lai savlaicīgi atklātu krūts vēzi.

5. oktobrī SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" plāno veikt mobilā mamogrāfa izbraukumu uz:

- **Subati** (Tirgus laukums 23), plkst. 12.00 - 14.00;
- **Ilūksti** (Raiņa iela 34), plkst. 15.00 - 17.00.

Mobilais digitālais mamogrāfs ir īpaši aprīkots autobuss, kura pieejamība izbraukumos pa Latviju atvieglo iedzīvotājiem iespēju saņemt augstvērtīgu mamogrāfijas izmeklējumu dzīvesvietas tuvumā.

Mamogrāfijas izmeklējumi, kas tiek piedāvāti:

- Valsts apmaksātās krūšu vēža skrīningprogrammas ietvaros ar Nacionālā veselības dienesta uzaicinājuma vēstulēm - izmeklējums BEZMAKSAS;
- Diagnostiskais izmeklējums ar ārsta nosūtījumu (jāmaksā pacienta iemaksa – EUR 3,00).

Izmeklējumus veic ar iepriekšējo pierakstu!

Tālrunis uzziņām: 65422419.

APSVEIKUMI

Cienījamie seniori!

Sveicam jūs Starptautiskajā senioru dienā!

Lai jums stipra veselība,
dzīvesprieks un možs gars
katru dienu!

Augšdaugavas novada pašvaldība

Sirsniņīgi sveicam Skolotāju dienā!

Mīlie skolotāji!
Lai jums netrūkst izturības,
spēka un radošuma dzirksts
ikdienas darbā!

Augšdaugavas novada pašvaldība

INFORMĀCIJA

2024. gada 12. septembrī ar Augšdaugavas novada pašvaldības domes lēmumu Nr. 2473 (prot. Nr.110., 1.&) "Par lokālpilnošuma, kas groza Daugavpils novada teritorijas plānojumu Augšdaugavas industriālā parka izveidošanai, apstiprināšanu" ir apstiprināti saistošie noteikumi Nr.108 "Lokālpilnošuma teritorijas plānojuma grozījumu veikšanai Augšdaugavas industriālā parka izveidošanai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa" (saite uz publikāciju izdevumā "Latvijas Vēstnesis" www.vestnesis.lv/op/2024/183.5). Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv plānošanas dokuments ir pieejams šeit: geolatvija.lv/geo/tapis#document_29563.

Augšdaugavas novada pašvaldības bezmaksas izdevums
"Augšdaugavas Novada Vēstis"
Izdevējs: Augšdaugavas novada pašvaldība, Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401
Tirāža – 8672 eks., izdevums iznāk vienu reizi mēnesī
Iespiests: SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Mūkusalas ielā 15A, Rīga
Izdevums iznāk kopš 2022. gada 3. februāra

Atbildīgie par izdevumu: Augšdaugavas novada pašvaldības centrālās pārvaldes Informācijas un sabiedrisko attiecību nodaļa,
e-pasts: vestis@augгдаugavasnovads.lv
Par raksta saturu un faktu precizitāti atbild tā autors.
Paldies visiem, kuri palīdzēja informatīvā izdevuma tapšanā!